

బొప్పాయి చెట్టు

బొప్పాయి కాయలు పండ్లు కూడ విశేషముగా ఆహార పదార్థములలో నొకటిగా నుపయోగింపబడును. బొప్పాయి కాయలను యీ క్రింది పద్ధతులు అందును. నీరు 92-15 పార్ట్స్ పూర్తిగా 0.81 పార్ట్స్ క్రొత్త 0-10 పార్ట్స్ నారకదాళము 1.09 పార్ట్స్ వైట్ స్పిర్ట్ 6-32 పార్ట్స్ బొగ్గు 0.94 పార్ట్స్ ఉండును. ఈ పండ్లకు అనేక విధములుగా ఉపయోగించెదరు. కాని దీని గింజల సుగంధి యొక్కది తెలియదు. ఈ గింజలు మిగుల తేలికయై ఆహారము. ఈ గింజలు దాహము నణచుచుండును.

బొప్పాయి యొక్క యావయోగములను గూర్చి తెలిసి కొనసాగిన పండ్లను అనేకములు గలవు. బొప్పాయినుండి పొయెయిన ఆహారదాహము చేయుదురు. సంయుక్త రాష్ట్రము లకు సంవత్సరమునకు 225000 మొదలు 240000 బియ్యముల పొయెయిన దిగుమతి యగుచుండెను యీ వ్యాపారమునందు సంబంధముగలవారు చెప్పుచున్నారు. ఈ పొయెయిన వెల పాను 1 కి రూ. 4-0 మొదలు 9-0.0 లు కలవనందును. విశేషముగా కల్పించు యిండియా దీప్తి నుండియు, సింహళమునందును నిది ఎరుమతి యగుచుండెను. పశ్చిమ ఇండియా దీప్తిలలో మొదట బ్రెజిల్ కాలి యొక్కరగా తయారు చేయబడుచుండెను. ఇప్పుడు మాంట్రాల్ దిక్కి ప్రసిద్ధి చెంది యుండెను. ఇతరుల తయారు చేయుచు పొయెయిన సింహళములలో దానికంటె ప్రశస్తమైనదాయు దీనికెక్కువ వెలవచ్చుననియు తెలియుచున్నది. ఎక్కువ లాభము తయారుచేయుచు దానికి కత్తిరకములకంటె యెక్కువ ధరలు వచ్చును.

బొప్పాయి చెట్టునుండి రసమును తీసి పొయెయిన చేయబడిన యొక్క యొకముక్క యిచ్చుట సుదురుకలసి యున్నది. విశేషముగా రసము కాయలనుండి తీయబడును. ముదురు చెట్టుకంటె తేలికచెట్టు గీయుటమంచిది. వర్షములు వెలకపట్టిన తరువాత గీయుట సాగుంబునవలెను. ఉదయములందు విశేషముగా రసము కాయల నుక ఉదయముననే గీయవలెను. అర్ధ అంగుళము దూరమునకు ఒక గంటలు చొప్పున అర్ధ అంగుళము లోపుగా గంటలు చేయవలెను. మూడు కాయలు దినము లోక సారి తిరిగి గీయుచుండవలెను. ఈరసమునకు బాహు సంబంధము కాని పాత్రలకు, పనిముట్లను ఉపయోగించవలెను.

ఇట్లు రసము తీసిన పిమ్మట దీనిని చక్కగా యెండబెట్టవలెను. సాధారణముగా యెండలో పెట్టి యెండగట్టుదురు. వర్షమునకు పెట్టి యిచ్చుచున్నప్పుడు గలదు. క్రిమముగా యీ రసము ను ద్రవగట్టును. ఈ ద్రవము పలచగా చాచుమీద పడచెదను. పిమ్మట యిది బాగుగ నెండిగట్టెట్టును. ఇది యెండిన పిమ్మట పూర్తిగా తేలిక నుండును. సంవత్సరమునకు చెట్టు 1 కి ఒక పాను తయారీగల యెండు పద్ధతులు (పానె యను) లభించునని చెప్పబడియున్నది. ఈ పద్ధతులు నిట్లు రియాయెయెదలసియు, నీరు మిగుల విలువగలదనియు చాల మందికి తెలియదు.

బొప్పాయి చెట్టులో 13 రకములకు లెక్కన తేరుండ యున్నట్లు కనగొనబడెను. ఇట్లనే చేయుటలో మొగచెట్టు నావుకాయలు. చల్లని తీతోడ్డును గల తావులలో మొగచెట్టు యెంత యెక్కువైనా అంతగా నానియందు కాపు కాయలు నలుగురు తెలియుచున్నది. బొప్పాయి కాయలలో గింజలు తేరుండ కాయలట్లు చేయుటకు సింహళములో ప్రయత్నములు నడుపబడి జయము గాంచిట్లు తెలియుచున్నది. భుజించుట ఉపయోగించు బొప్పాయి రకము లేవియో పొయెయిన చేయుట ఉపయోగించుచున్నది. స్వచ్ఛముగా వికరింపబడి యుండవలెను. ఈ రకము రకములను వేరవేటి నిశ్చయము. ఏలయిన కొన్ని రకముల కాయలకు చాల యెక్కువ రసమున్న గుణముగలదు. సింహళములో ముఖ్యమైనది రెండు రకములు గలవు. ఒక రకము పండ్లు గుండ్రముగను ఒకరకము పొడుగుగను నుండును. గుండ్రముగనుండువి ప్రశస్తమయినదని చెప్పెదను. గుండ్రముగనుండు పండ్ల ముక్కలు మంచికం దయ నచ్చుచుండు పచ్చని రంగుగలిగి మంచి సువాసన గలిగి మధురముగా నుండును. పొడుగుగ నుండువాని ముక్కలు కంచెలపైగలను సువాసన విశేషములేక నీరు కాచుచుండును. పొడుగు కాయలలో పాలవంటి ద్రవము విశేషముగా నుండును. ఇది గుండ్రనిఫలములలో ఎంతగ నుండదు. తేలికానీరకము బొప్పాయి పండ్లు చిన్న చిన్నవి విశేషముగా కాయును. ఎక్కువ కండరము గలిగి మధురముగా నుండును. వీరిలో విశేషము గింజలుండును.

బొప్పాయి చెట్టుకు కాయలు మార్చి కిభరమున చుట్టును కాయును. కాయలు మిగుల ఒత్తుగానుండును. వాని మధ్య నినుమంతయు నెడలుండదు. ఇట్లుండుటచే నవి స్వేచ్ఛగ వెలిగి పెద్ద కాయలు కాబారు. అందుచే మధ్య మధ్య కొన్ని కాయలను ప్రుంచి చేయటం చాల లాభకరము. అట్లు చేయుటవలన కాయలు బాగుగా నెడిగి యెక్కువ ధరవచ్చును. ఈ కాయలెక్కువ ఆంగ్లకరములు.

1910 సంవత్సరములో పునఃపాతం ఒక పోటలోని 10 చెట్లయొక్క కాయలకు వైవిధ్యముగ తుగ్గించిలచుచేయుటచే. వీని కాయలతో పోల్చి చూచుటకు ఒక చెట్టు కాయలు తుగ్గించక విడిచిపెట్టుటచే మధ్యమధ్య కాయలను తుగ్గించి కాపు పలచన చేయుటవలన కాయలు బాగుగా వెలిగెను. కాయలు ఒక్కొక్కటి 8 పానుల పరవత్తుగాను. కొన్ని 6 మొదలు 8 పానులు తయారగు. ఈ ఫలములకు ఫలము 1 కి 0-4-0 యిచ్చెద నని వర్తమాన వచ్చియుండెను. కాయలు తుగ్గించబడిన చెట్టులకు కాయలు చాచవచ్చును. కాని మిక్కిలి చిన్నవిగ నుండుటచే ధరలు రాకుండెను. ఈ క్రికరము రెండు మూడు ప్రకరములందు పరిశోధనలు చేసి కాయలు ఒత్తుగా నుండవలె కొన్నిటికి తుగ్గించ వేసి కాపుపలచన చేయుటవలన యెక్కువ లాభకరమని నిశ్చయింపబడెను.

1912 వ సంవత్సరములో పునఃపాతం తిరిగి పరిశోధన జరిగెను. ఈ సారి 20 చెట్లతో పరిశోధన నులుపబడెను. 10 చెట్లయొక్క కాయలు పలచన చేయబడెను. తక్కిన పదియు పలచన చేయబడక విడిచిపెట్టబడెను. ఈ బొప్పాయి సింహళ తేలికపూర్తి. కాపుపలచన చేయబడిన చెట్టునుండి వచ్చిన కాయల సంఖ్య పలచన చేయబడిన చెట్టు నుండి వచ్చిన వానికంటె తక్కువగా నుండెను.

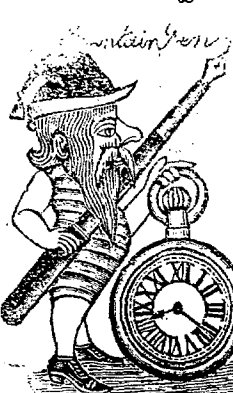
మొత్తమున కౌపుపలచన చేయబడిన చెట్టు పండ్లకు పలచన చేయ బడినవాని పండ్లకంటె పండు 1 కి ఒక పైస యెక్కువ ధరవచ్చెను.

కాయలు తుగ్గించి కాపు పలచన చేయుట వలన పెద్ద కాయలు లభించునని తెలియుచున్నది. ఎకరమునకు 1000 మొక్కలు గల పోట చెట్టు 1 కి 6 మొదలు 10 కాయలు లభించుట్లు చేసేవో మంచికాయలు కాని లాభదాయకమని తెలియుచున్నది. — త్యక్తపాతం.

కలరామాత్రలు

కలరా ప్లేగువలెనే ఒక విధమైన అంటుబాధ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందు పరమాణువులైన విషపురుగులు చేరుటవలన గలుగును ఈ పురుగులు, శరీరములో జేరి రక్తమును జెరుపును. ఈ కలరా మాత్రలు లోపల ఇమిడి పొటనే విషపురుగుల జంప్రచారంబించి, వాంతిభేదుల తగ్గించి, మూత్రము వెడలించి నాడికి పుష్టి కలుగజేయును వెల 0-6-0. అమృతాంజనం డిహో, మదరాసు.

బహుమతి

ఈ గడియారము మేము ప్రత్యేకముగా సిమెంటు నుండి రిపేరించి యున్నాము. ఇది చూచుట కందమై తల వీగము ను దెస్తు పూర్తి అగు గ్లాసు దూమును గలిగి బహు నాణ్యమైన పరిశో చేయబడి యుండును. ఇది ఇంగ్లీషు మార్గ గడియారము. అనేక గడియారములు విక్రయించితిమి. మా కంపెనీ పేరు ప్రఖ్యాతిపొందవలెనని రూ 2-0-0 ఖరీదుగల మేల్లెన ఫౌంటెన్ పేనా ఇనా ముగా పంపించబడును. గడియారము ఫౌంటెన్ పేనాతో క్రియం రూ 3-0-0. బి. పి. చార్జ్ 0-5-0 ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రదేశ్ చందాదారులకు మాత్రము ఇవ్వబడును. మీ ప్రతిక సేవలను తెలుపవలయును. వి. ఎ. ఎస్. పాణి, నెం. 8 ఇన్ ఫర్మేషన్ బి, మదరాసు.

కారదాంబ

ఇది

స్త్రిధర్మబోధినియను నాటకము

శ్రీనివాసరాఘవాచార్య ప్రణీతము.

సంఘమురాచారసంస్కరణమునకు మార్గమిందు జూపబడినది. అందరును జదివి తీరవలయును.

వెల 0-8-0 లు మాత్రమే.

పోస్ట్ పేజీ ప్రత్యేకము.

చిరునామా:—

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకా రాయలయము, తంబుకెట్టిపిడి, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృత వక్కిని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0. తలనొప్పులమాన్యును, వాయువు పోట్ల బోగొట్టును, పాపపునోపుల తారదోలును. పోట్లబోగొట్టును వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు. అమృతాంజనం డిహో 8, తంబుకెట్టిపిడి, మదరాసు.

స్త్రిజనమునకు ముఖ్యమగు సుఖము.

చక్కని తలల కట్టు.

వట్టువలె, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లనిశిరోజముల కోరని స్త్రీలుందురా?

కామినియా ఆయిల్ (రిజినరు)

స్త్రీలకు తప్పని సరి. మెదడునకు పనితెట్టువారలకు స్త్రీలకు, చక్కని బుద్ధిలేదు. ఉష్ణాధిక్యమునకు తలచల్లబడును. నొప్పిపోవు, బట్టరలు, బాగుబడును, అన్నిటికన్న మిన్న సువాసన లభించును.

మెసూరు వస్తుప్రదర్శనమున బంగారుపతకము

బహుమతి బడసినది. దీని ప్రాధాన్యము విశేషముల బాగుడు కిదియేచాలును. దీనిక గ్యారంటీలు పూర్తిగా, ఇయ్యనల. దేశమందంతటను వాడబడుచున్నది. యొకటియే. ఇంతవరకు వాడి చూడకున్నచో వెంటనే వాడుడు. నిశ్చయముగా సంకోచమును గలిగించగల గొప్పరకము. ఒక్కసారి వాడినచో ఎల్లప్పుడును మీరే విడవజాలరు.

హెచ్చరిక:— కామినియా ఆయిల్ అడిగినప్పుడు కొందఱు మోసగాండ్లు ఏదో యొక సామాన్యత నూనె చూపి "ఇది చాలమంది. మిక్కిలి చాక" యని జెప్పి దానిని కొనుమని జెప్పుచున్నారట. ఆ మాటలచే మోసపోవడు. ఆ నూనెలలో వారికి మిక్కిలి లాభము వచ్చుచుండుటచే అట్లు చేయుచున్నారు. కామినియా ఆయిల్ రిజినరు మాత్రమే చూచి ఒక సీసా రూ 1-0-0. బి. పి. రూ 0-4-0 3 సీసాలు రూ 2-10-0. బి. పి. రూ 0-7-0

సోలువజెంట్లు, ఆంగ్లో. ఇండియన్ డ్రగ్, అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, 85, శామ్లూహిట్ మార్కెటు, బొంబాయి

మదరాసు ఏజెంట్లు-మహతా పురుషోత్తం మూర్తి, 29, చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

నూ జ వీ డు ట్రస్టు కేసు

(మా వి శే ష కు ని యొ గ్గ నుం డి)

తెలవాద మే 19.— నూజవీడు ట్రస్టు కేసులో నేటి ఉదయమున తిరిగి విచారణ ప్రారంభమైంది.

నేడునూ బ్యాంకు గురుస్వామయ్యకూ మరాలు యొక్కయు (కామవరీకు జరిగినప్పుడు కాని) తంకరరావు పంతులుగారిని క్యానువరీకు చేసిరి.

వాడు తన సాక్ష్యమును ఇచ్చి చెప్పిరి. నేను మెట్టి కృతేక్షకు వరకు చదివి నాను గాని పరీక్షకు వెళ్లేదు. గంగాధరముగారియను ముద్దు కొన్నప్పటినుండి నాకు ముద్దుకి వ్యాజ్యములు జరిగెను. ఈవ్యక్తియే ముద్దుయైన ఒక అరీని దాఖలుచేసిరి. వ్యాజ్యములతోపాటు నాకు ముద్దుకొని యనస్ఫురణలేవు. ముద్దుకి రెడ్డిగూడెమును నేను అన్యుటకునుండు రెండుసంవత్సరములనుండి ఆ గ్రామమును అన్యుటకై ప్రయత్నించుచుంటి. ఉత్తర కల్యాణ జమీందారుగారికి అన్యువలయునని ప్రయత్నించితిని. మా వారగారైన బసవరాజు కృష్ణారావుగారిద్వారా ఆచారమును నడుపలేదు. నేను పగిడిరాడెనునను జమీందారుగారిలో ఈ బేరముగూర్చి మాట్లాడలేనప్పుడు కృష్ణారావుగారు నాతోరాలేదు. భాగవతుల అక్ష్మీకరహేమచారిద్వారా బేరము జరిగెను. నేను కృష్ణారావుగారు కలిసి ఆచటికి వెళ్లేదు. కృష్ణారావుగారు జరిగించి గారి చెల్లెలి కొడుకు. వారు పీడకునుండి ఇప్పుడు పీడకును యొక్క కొరక. వారు అసరి చేసినట్లే.

16-12-14 తేదీ రెడ్డిగూడెమును ముద్దుకి అమ్మే విషయమే కృష్ణారావుగారిలో మాట్లాడినాడు. ఆ తేదీ ఉదయమున విక్రయదస్తావేజుకు ముసాయిదా వ్రాయబడినది. ఆ సాయంత్రము నావు వ్రాయబడింది.

ఇప్పుడు వాడుచూపిన బాలు నాదస్తూరినలే శిశువు. చదివినగాని నాది అయినది కానిది చెప్పబాలను. అది నాదస్తూరి. అది 14-12-14 తేదీ నాచే కృష్ణారావుగారికి వ్రాయబడినది. 14-12-14 తేదీ నేను ముసాయిదాను చూచితిని. 16-12-14 తేదీ ముసాయిదా వ్రాయబడినది నేను చెప్పి మాట నడియెడి.

ముద్దును గురుస్వా నా తాతేదారు మీదను రైతుల మీదను రైచ్చిన కేసులో నేను ముద్దుయల పక్షమున సాక్ష్యమిచ్చితిని. ఆ కేసు తీర్పును నలుమేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారణ చేయుచుండిరి. ఆ కేసులో సాక్ష్యమిచ్చిటప్పుడు మొదట నాదస్తూరి కాదని పిచ్చుట బహుకొన్న సంగతి నాకు జ్ఞాపకములేదు. ఆ కేసులో నాకు సమ్యములు జారీచేయబడగా లేదని చెప్పితి నేమో నాకుగుర్తులేదు. నాకు అప్పుడు సమ్యములు జారీచేయబడిన దని బహుకొన్నాను. ఆ కేసులో ముద్దుయలక్షణము నేను కర్ణహరంబును నడిపితిని. ఆ కేసులోని తీర్పును నేనుచదివినాను. నాసాక్ష్యమును అత్యున్నత నలు మేజిస్ట్రేటుగారు ఖండించినారు. ఆ కేసులో నాతాతేదారుకు రియతులను ఇతలు విధించబడెను. మైకోర్టుకు అప్పీలుచేయుగా శిక్షను నిర్ణయించిరి.

నేను 14 సంవత్సరములనుండి బసవరాజు కృష్ణారావుగారిని ఎరుగుదును. వారి దస్తూరి నాకు గుర్తులేదు. వారివలన నేను ఇదటికి వెంతుకుచెప్పినాను. నా జనకతండ్రికి స్థితిగతులు మా జనక తండ్రిగారు ఉద్యోగము సంగతి నాకు తెలియదు. నా చిన్నతనములో మా జనక తండ్రిగారు కాలముచెప్పిరి. మా జనక తండ్రిగారు చనిపోయినప్పుడు కొంత భూమి, సొమ్ము నూజవీడులో ఇల్లు ఉన్నది. ఆ సొమ్ముతో మా అన్న సర్వేకృష్ణారావుగారు పల్లపుభూమిని కొనినాడు.

మా జనక తండ్రిగారు చనిపోయిన 5, 6 సంవత్సరములకు మా అన్నగారు పల్లపుభూమిని కొనినాడు. మా జనక తండ్రిగారికి పాలము ఉన్నదని రుజువుచేయుటకు నావద్ద కాగితములు లేవు. మా జనక అన్నగారు నావద్ద నివసించుట లేదు. తెలవాదలో కాదట్లు జరిగెను. నాబాగును గూర్చి కృష్ణారావుగారు శ్రద్ధ వహించుట. రెడ్డిగూడెం భూములపైన మా జనక అన్నగారు అజమాయిషి చేసిరి. రెడ్డిగూడెము క్రయదస్తావేజుపైన కృష్ణారావుగారు సాక్షివాని చేసి నాడు.

కృష్ణారావుగారు రెడ్డిగూడెమును ముద్దుకి అన్యుటలో రాయవారము నడిచెననియు నాకు ముద్దుసొమ్ముచెల్లించిన సంగతి సందర్భముల కృష్ణారావుగారికి తెలియు ననియు

నేను ఫిర్యాదితో చెప్పినాను. కృష్ణారావుగారు ఫిలింగులు, గౌరవము కలవాడు. రెడ్డిగూడెముగ్రామము నా వెంతుకు తెలిసిగారిది.

నా వెంతుకురైలిగారి స్వాధీనములో ఒక గ్రామము ఉన్నది. దాని కొరకు నేను ఒక వ్యాజ్యమును దాఖలు చేసి నాను.

కృష్ణారావుగారు నాకు వ్యాజ్యముతో ఇంతకంట పరమముచేసి యుండలేదు. 14 సంవత్సరములనుండి వారిచే వ్రాయబడిన కాగితములకు నేను చూడలేదుగనుక వారిదస్తూరిని నేను గుర్తుపట్టబాలను.

వరుసరై గుర్పారావుగారు ముద్దుకి వ్రాసిన బాలులోని విషయములను కృష్ణారావుగారు నాతోచెప్పలేదు. మొదటరావారు బాలుకుగూర్చి కృష్ణారావుగారు నాతోచెప్పలేదు. 5-2-16 తేదీనకు సొమ్ముకొనుట ఆగవనని నేను కృష్ణారావుగారిలో చెప్పలేదు. నేనునూ బ్యాంకింగునుండి పన్నెండువేలు అప్పును ఇచ్చుచు కృష్ణారావుగారు నాతో చెప్పలేదు. రెడ్డిగూడెం మా మా కృష్ణారావుగారు నాతో చెప్పలేదు.

అవసరముగా నా అప్పులను తీర్చుటకు నాలుగువేలు కాలం గడువని నేను అంటే 14-12-14 తేదీ నేను కృష్ణారావుగారికి వ్రాసినబాలును ముద్దుకు పంపిచారేమో నేను ఎరుగను.

వై కల్యాణమును కృష్ణారావుగారిలో నేను అనలేదు నేను అగ్రముల వారు వ్రాసినవో అదికల్పన అయి యుండవలయును.

ప్రతిభాముక్తిక 95 వేలకు అక్షయభూమి గవర్నమెంటు క్రయములను ముద్దుకు ఇచ్చెనన్నాడని కృష్ణారావుగారు నాతో ఆ రి సేంముల కివ్వబడలేదు. గొక్కములు కావలయునంటిని. మరయొకసారి మాడ అడిగినాను. అప్పుడును నిరాకరించి నాను.

కృష్ణారావుగారికి వ్రాసిన ప్రాసెస్టు (ప్రాసెస్టు తాలూకుసొమ్మును చెల్లించేటప్పుడు రెడ్డిగూడెం తాలూకుకి వద్దల న్నింటిని ముద్దుకి ఇచ్చెన నమించి బహుకొంటిని. ఈ సొమ్మును ముద్దుయి అనుకుటకై బందరులో నున్నప్పుడు వెళ్లితిని. రికార్డులను తీసికొనిపోలేదు. బందరునుండి తెలవాదకు రాగా నేను ముద్దుకుండుగా రికార్డులను తీర్చివని చెప్పితిని. అందుకు ముద్దు అంగీకరించెను.

రెండవసారి సొమ్మును చెల్లించేటప్పుడు రికార్డులకు బహుగింప వెట్టించెదనని ముద్దుతో కృష్ణారావుగారు ఏ ప్పుటు చేసిన సంగతి నేను ఎరుగను. కృష్ణారావుగారిద్వారా నేను ముద్దుకి కలుగుచేయలేదు.

నన్ను - వెంతుకునకు పూర్వము ఒక సంవత్సరము జీతములేకుండా బడిగా చదివుంటిని. బీదగాడనీ జీతము తీసికొనుచున్నట్లు. నా అన్న గారుమాడ జీతములేకుండా చదివిచారేమో నేను ఎరుగను.

రెడ్డిగూడెము నేను మొదట గాడున్నప్పుడు నాతల్లిగారిచే దివాలాబహద్రకు వాసికాదుయ్య గానికి తాకట్టు వెట్టబడెను. వారిదస్తూరి నాకు తెలియదు.

బాసకరామయ్యగారు తన తనఖాను ముద్దుకి వ్రాసి ఫల చేయవలయు ననుకొన్నాను. ముద్దుకు బహుకొలేదని నాకు తెలియదు. అందుకుగూర్చి నాకు ఇంతకంట తెలియదు.

బాసక రామయ్యగారు బ్రాహ్మణులకు చేయుచుండిరియు, అది బ్రాహ్మణుల చేసినానుటకు నాకుభ్యంతరమేమి యైన నున్నదాయని ను ముద్దుకు గురుస్వామి అడిగెను. నాకేమియు ఆతేజులేదని అంటిని.

1910 సంవత్సరములో రెడ్డిగూడెమును ముద్దుకు కొక పలయునని రెలించినాడని నేను చెప్పినమాట నిజమే. అందుకు లిఖితపత్రమైన దృష్టాంతమేమి నున్నట్లు. ఇందుకుగూర్చి మరెవరైన ఎరుగుదురేమో నాకు తెలియదు. అప్పుడు కృష్ణారావుగారి ద్వారా బేరము జరిగలేదు. ముద్దుకు స్వయముగా నాతో అనెను. అప్పుడు 60 వేలకు బేరముజరిగెను. పిమ్మట 70 వేలకు జరిగెను.

ఫిబ్రవరి 5, 6 తేదీలలో ప్రాసెస్టుసొమ్ము నిచ్చుని ముద్దుకు ఫలగా తేదీని అడిగితిని చెప్పబాలను. కాని ఆరెండు తేదీలలో ఒక తేదీని అడిగినానని చెప్పగలను.

అప్పుడు ముద్దుకు తెలవాదలో నున్నట్లు జ్ఞాపకము.

27-2-15 తేదీని బందరులో ముద్దుయందుగా సొమ్ము నడుగుటకై ఆచటికి వెళ్లినాను. అక్కడ గాత్రీ 8 గంటలకు వెళ్లి అడిగినాను. ఆగవననీడని అన్నాడు. కాని సొమ్మువారు జరకు ఆగునులేదు. రక్తిను రిజిస్టరు కావలయునని ముద్దు అనలేదు.

28-2-15 తేదీని బందరునుండి వచ్చినాను. ఉదయమో సాయంత్రమో చెప్పబాలను. తర్వాత ముద్దుకు బ్యాంకుకు పంపి ఇచ్చినాను.

16-12-14 తేదీని సొమ్మును అనుగగా ముద్దుకు నేనునూ బ్యాంకు కాగితమును నావద్ద నుంచుకొన్నది మాపింపును చాలమంది ఉన్నాను. బసవరాజు కృష్ణారావుగారు అప్పుతో అచట నున్నారని ఫిర్యాదితో చెప్పినాను.

ఫిబ్రవరి 5, 6 తేదీలకు ముద్దుతో నేను మాట్లాడినప్పుడు కృష్ణారావుగారుతన. 15-2-15 తేదీని ముద్దుతో మాట్లాడినప్పుడు కృష్ణారావుగారు ఉన్న సంగతి నాకు జ్ఞాపకములేదు. ఇంక ఎవరు ఉన్నా చెప్పబాలను. ముద్దుకు విక్రయ దస్తావేజు వ్రాయుకాలమన నావద్దవిక నాలుగు కాలతో నేనుతీర్చిన అప్పుల తాలూకు రద్దుచేయనిన నోట్లను ముద్దుకి ఇచ్చేటాకు అంగీకరించినాను.

ఆసొమ్ముతో 2, 3 వేలు అప్పులు తీర్చినాను. మిగిలిన సొమ్మును ఇంటిభిక్షులకు వాడినాను.

గ్రామము సమీపమున ఆయావాయము రాదాయెను. అందుచే నాకునీడని ఇచ్చుని అడిగితిని. కాని అవసరముగా అప్పులవాండ్లకు చెల్లించుటకు కాదు.

అంతవరకు ఆ గ్రామము మీద కొంతపన్నును వసూలు చేసినాను. మిగతా పన్నును ముద్దుకు వసూలుచేసి కొనవలయును.

నేను, సర్వేకృష్ణారావుగారు చిరంజీవులుగాను. సర్వేకృష్ణారావుగారు నూజవీడులో వివాహముగా నుండురు. అప్పుడప్పుడు తెలవాదకు వచ్చురు. తెలవాదలో చిరా ఉండురు. సర్వేకృష్ణారావు వాదలకు మత్తెరుగ నూరు పొందిన ఏజంటుకాడు.

ఈవ్యక్తుల నేను ఇరవరో దాఖలుచేసిన అర్జీలో వారిని నావజంటుగా వివరించినాను.

లవాజుమాల్ విషయమై ముద్దుకి సర్వేకృష్ణారావుగారికి జరిగిన తిగాదా సంగతి నేను వినిలేదు. మొదటిసారి ఇప్పుడు వినుచున్నాను.

చామరీ మల్లిఖార్జునరావుగారు నేను 1902 నుండి ఎరుగుదును. కానికి గవర్నమెంటు ఇల్లుకొన్నదని విన్నాను. ఆయన గవర్నరు చేటులో ఉండుటలేదు. ఆ ఇంటిలో ఎవరు నివసించుచున్నది నేను ఎరుగను. నాకు తెలవాదలో ఇల్లు ఉన్నది. నేను ఆయన ఇంటికి చూడలేదు. బొంబాయిలో ఎన్నాళ్లు చదివెరో నేను చెప్పబాలను.

తన పక్షపు వ్యాయవాది యడిగిన ప్రశ్నలకు సాక్షి ఇల్లు చెలియజేసెను:—

నేను వెంతుకు వచ్చినప్పుడు నాకు 11 ఏండ్ల ప్తాయము. నాజనకగిండి ఆ స్త్రీలో నాకు మాన్యులేదు. వ్రేపుకె తరగతి పరీక్షలో మొదటిమాను. నావరాగా ఫస్టుఫారములో జీతము తీసివేయబడింది. రెడ్డిగూడెం అన్యుకునుకు పూర్వము కృష్ణారావుగారు వాడుకముకలపిమి యుచులేదు.

కృష్ణారావుగారు ముద్దుకున్నీకొనుట. నిదవనోయ కర్ణహరములో ముద్దుకుపక్షము కృష్ణారావుగారు పుచ్చేసిరి. నూజవీడు క్లబ్బు వ్యాజ్యములో ముద్దుకుపక్షమున సాక్ష్యమిచ్చిరి. 14-12-14 తేదీని వ్రాయబడిన ముసాయిదా నుగా లేంతున 16-12-14 తేదీని మయొకటి రియతు చేయబడినది.

సాక్షి కాగ్యులకు పూర్తియైంది. రేవుకూడ విచారణ జరిగెను.

Amrutanjan

Best Indian Pain Balm.

శిల స్వల్పము! శుభముగము!!

వైద్యవారము వేలకు వేలు విక్రయము

అమృతాంజనము అన్నివిధముల గుణమును గలిగించును.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారా

నువాసన గలిగి యుండును.

తంచభావ చీటి చూచికొనిన మోసము గలుగదు.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

అమృతాంజనండిపా మదరాసు.

గ్రామ్య గ్రాంథిక భాషలు

రామయ్యపంతులుగారి యువవ్యాసము
(మాన్యకీయ విశేషమనిగద్దనుండి.)

విజయనగరము నే18:—గొప్పటి సాయంకాలము 5 గంటలకు మా పురమండలమున జనులతో రామయ్యపంతులు బి.ఎ.బి.ఎల్. గారు గ్రామ్య గ్రాంథిక భాషలను గురించి సుమారు 2 గంటలకు ఉపన్యసించె.

(ప్రస్తుతము గ్రంథములందు : పీఠాంధ్రము (Modern Telugu) వాడుక చేయుచును మనలో కొందఱాఁడొకఁడను చేయటమట్టి దొరతనము కాక యిహమున జీవించి రామయ్య పంతులుగారు తమ యువవ్యాసమునందు నడిపిరి. ఇంగ్లీషుభాషయందు ప్రాచీనభాష (Old English) మధ్య భాష (Middle English) నూతనభాష (Modern English) అనకలపు అన్నియును నే నుపయోగపడునట్లు కలవనము ప్రాచీనాంగ్ల భాష విధమున చున కర్థము కాదో యారీతి నే నున గ్రాంథిక భాష చున కర్థము కాదని కొందఱి వాదము. అది గొప్పపొరవాటును మంగ్రంథములందు యెఱుఁగింప బడుభాష ప్రాచీనాంగ్లమునందలి కాదు. వానికి ప్రస్తుత భాషకును గల భేదము ప్రాచీనాంగ్లమునకును పీఠాంగ్లము నకు గల భేదమునంటి చెప్పవచ్చునుగాదు. గ్రాంథిక శైలి (Classical Style) యనగా ప్రజలకు బోధపడదని ప్రభువుల నున ముందు నాటియుండెను. అది కాక ప్రజలకు బోధపడదనక నుండులాగున వ్రాయునట్టి శైలియట. ఈ సంగతి దొరతనపు వారికి 1000 వుండి ఆఁఁపున అట్టి పెట్టుకొనినపుడు బయల్పడింది. ఇంతకుపై విచిత్రి ముండబాలదు. ఇట్టి యిహములు కల్పించుట యన్యాయము.

వ్యాకరణభాష తరచుగా మానుచుండును. అది కాక కాలవిజ్ఞానము కలుపుకొనియుండునట్లుగాదుమానుచుండును. వాఁడయినచో దొక విధమున చెప్పవచ్చునట్లుగాదు. నెద్రవాదయినపుడు నుటియొకలాగున పలుకుట సమాజము. అదియునుగాక చున మిగిలినో ముట్టాడుచున్నామో వారివిజ్ఞానము చునము వ్యాకరణ మాన్యమైయుండును. మనయంగ్రంథదేశమున వ్యాకరణాంశ భాష కలుపింపదుగానున్నది. ఒకటిగాను నుటియొక జిల్లాకును వ్యాకరణాంశ భాషయందు భేదము మొదలు. కాని గ్రాంథిక భాష యొక్కటిగానున్నది. అటులనే యుండవలెను మన యాత్రములు ప్రాయమునపుడు మనయభిప్రాయములను వాస్తవము మన స్వేచ్ఛానుట తెలియవలెనని మనముజ్ఞేయము గారి నుటియొకటి కాదు. సంగతి తెలిసినచోడనే మనలేఖించివేయుటకును పత్రములయొక్కయు దస్తావేజులయొక్కయు స్థితి యట్టిదియే కాని సారస్వతమునది కట్టికాదు. విజ్ఞానము చున్నచు గ్రంథము నక్షణమునందలి సారమును గ్రహించి యానందమును బొందవలెను. అందుచేత నందరను సామాన్య గ్రాంథిక భాష యొకటి కావలెనని నంతులుగారి యభిప్రాయము. సారస్వతమునది యొకటి. క్రింద సంతకును నదికాదు. సర్వకాలమునందును భాష భూమియందు వాడబడు నంతకాలము గ్రంథము చదువవలసినట్టి అంశచే తులనము మునుపటి యామున్న వ్యాకరణాంశ భాషయన. దేశమునట్టి మాటున్న వ్యాకరణాంశ భాషయన గ్రాంథిక భాష కాలము అందుచే గ్రాంథిక భాష యొకటి యవశ్యకతయి యున్నది. కన్నడభాషయందు కట్టికొక్క ప్రమామిదెనది. మైసూరు రాష్ట్రముందు వాడబడు కన్నడ మొట్టి. మహారాష్ట్రముందు వాడబడు కన్నడము రెండవది. దక్షిణకన్నడముందు ముట్టాడుచు కన్నడము మూడవది. వ్యాకరణాంశ భాష నుట్టి మాతకున్నడ మొక టుద్ధమింది. అట్టి పీఠాంశ భాష యున్నపుడు సారస్వతము హెచ్చువలెనగును. ఆ భాషయందు ప్రయోగపడు పుస్తకములు మిక్కిలి తక్కువగా నున్న వేమి? యని పంతులుగారు ప్రశ్నించిరి. మఱియు నొకరాజ్యముందు ప్రాయము గ్రంథములు నుటియొక భాగముందు నర్థమును లేదు. కాబట్టి కన్నడ సాహిత్య సమత్వమున సామాన్య గ్రాంథిక భాష వొకవానిని నిరూపించవలె నని యొంది యున్నది. కాని యంగ్రంథులపర్యవసరపును ప్రసంగించుచున్నచు వ్యాకరణాంశ భాష యేల నుపయోగపడలే నని కొందఱు ప్రశ్నించవచ్చును. ఇతర భాషలవాడు చాలనుండి గ్రాంథిక భాష ననుసరించి యువవ్యాసభాష యుండవలెనని స్వయంయకొనిరి. మన మట్లు నిబంధన చేసికొనక పోవుటచే మనకాభేదము కలుపించుచున్నది. ఆ భాషయన లేకపోవుటచే తామును వ్యాకరణాంశ భాషయన ప్రయోగించుచున్నామని

ఉపవ్యాసమును చెబుచిరి. నునము ముట్టాడు భాష అని పదము లేవయినను గ్రాంథిక భాషను జొరక చున్నవాడని ప్రశ్న చేయుచుండు. అట్టిపదము లవ్యవహరము మహావీర్యముచే నుపయోగించునట్టిది. ఉపయోగించబడ కచ్చును. అట్టియొక్క పాతపు గానున్నచో వారి ననుసరించి యితర కవిత్వములు వానిని వాడుకచేయుదురు. అట్లు పెట్టుకొనినచే నుపయోగించబడిన పదములు నుటకును భాష అనక చేసెను. అటుగాక ఒకకవిత్వము దొకపదము నుపయోగించినను ఇతరు లెవరును వారి ననుసరించినచో వాపదములు నుటకునుండును కాబట్టి ఆ భాష గ్రాంథిక భాష కానేరదు.

గ్రాంథిక భాష యెవ్వరికి తెలియదని వాదించును. అనగా వాఁడెవరు బోధించి తెలియకును. నులభశైలికి కావలసినంత యన కాకయున్నది. వాఁడెవరు బోధించు పుస్తకములు గూడ నులభము గు గ్రాంథిక శైలితో వ్రాయవచ్చును. అది కాక వ్యాకరణాంశ భాష యని చెప్పవచ్చు గదా! గ్రంథములందు నెట్టి భాష వాడవలెన? “కవ్యాభిప్రాయము” నపులటను బుట్టించుక. కొన్ని విధముల నుంచిపుస్తకమే కాని భాషాస్వరూపమును తెలిసికొనుట కేమైన నీయిచ్చి వా? ఇంగ్లీషు లెవరు పదము లన్నియు కలిసి గుచ్చెత్తిన భాష యాంధ్రమా! మఱి విశాఖపట్టణముందుగాని గోవాజిల్లాముందుగాని వాడబడు వ్యాకరణాంశ భాష గ్రంథములందు యెఱుఁగింపబడవలెను. తిరునాళ్ళయందు నుననీయ ఆంధ్రు? కీ వ్యవహారభాష తెలియునా? “వాకి వేరే పంతులును వ్యాకరణమును కచ్చును.” అని కొందఱు చెప్పుచున్నారు. దీనివలన చదువలపక్షము పోవచ్చు మేమి? ఆ భాష తెలియదని మొట్టపెట్టువా రిభాషాకావ్యమున కెట్లాప్యకొందు? ప్రాతరానిని వదలవలసినచో క్రొత్త యెత్తున నులభముగా నున్నపుడు గదా! కాబట్టి సామాన్యముగా వాడబడుచున్న గ్రాంథిక భాషయే సర్వవిధముల నుపయోగపడవలెనని పంతులుగారి యభిప్రాయము.

పిల్లలకు బోధించవలసి కచ్చినపుడు అతి నులభముగా వ్రాయవలెను. పండి నియములును వదలిపెట్టుటవలన ప్రమాద మేమియు లేదు. గ్రాంథిక భాష యనగా భవింధముల భాష యని కొందఱి యభిప్రాయము. భవింధముల తెలి కఠినముగా నుండును. కాని వానిని సామాన్యము చదువ నక్కరలేదని కవుల యభిప్రాయము. అందఱును చదువ నరసరము లేదు. విద్యార్థులకొకటి ప్రాయమునగ్రంథము లవి. రామాయణము భారతము భాగవతము ముందులకునది నులభముగా నున్నది. ఇంతకును మనమేమియు పరిశ్రమచేయక పోవుటచే నీ గ్రంథము లన్నియు కచ్చుచుండుని కాని వానియందు కఠినముండుటచే కాదు.

భాష పుస్తకభాషయన లేక జీవభాషయన పుస్తక పచ్చినది. ఇది జీవభాషయే. పూర్వకాలమునండి కచ్చుచున్న ను ముట్టును ప్రతీకించుచున్నది. మోక్షము రాకకచ్చువు. కాని యది ప్రయోజనముగారావలెను. సర్వజనులచే నామోదించబడవలెను. ఒకానొకరి యొకమాన్య చేసినచో నది నుటియొక ప్రయోగముకాదు. అది యితర కవులచే స్వీకరింపబడి జనులచే నంగీకరింపబడినట్లుయినచో శిష్టాచార మును. అట్టియొక్క భాష యభివృద్ధి చెందినకొలది కచ్చుచున్నది. పుస్తకములు హెచ్చుచున్నవి. కూలంకషముగ ప్రయోగించు ప్రణామామున అటుంక పలుకుటచే. మనమడలేదు. అంతేవానియొకరినందలి భాష నంతకు మార్చి లేయవలెనని చెప్పుట తప్పుచుట.

గ్రామ్యవాసుల నిజోద్దేశ మేమియో తెలియలేదు చావునకు పెట్టివో లంకజనులకు దిగుననునట్లు మాయము మాటును కావలెనని కొందఱు చే కొంతకంతయినను నులభశైలి రావచ్చునని యుద్దేశముయినయెడల వారి నంగీకరింపవచ్చును. లేకపోయినచో వారి యుద్దయము ననుజనుకాదు.

మన లెవరు గ్రాంథిక భాష నుమారు 1000 సంవత్సరములనుండి కచ్చుచున్నది. అట్టిభాషను వదలిపెట్టి మారన భాషను కల్పించవలెనని ప్రయత్నము చేయుచున్నాడు. అట్టి గ్రామ్యభాష గ్రంథములందు యెఱుఁగింపబడినచో నునగ్రంథములు సర్వ భాగము వారికి బోధపడవు. కాబట్టి యామాతృభాషయొక్కలా భాషుండడు. మన యాధ్యంధ్రములను వదలి కచ్చుచు కలసి వచ్చును. మన ప్రాచీనాచారములను మరచిపోవుచుండు. మన ప్రాచీనాచారములను భవిష్యత్కాలమునకును ఒక కెద్రయభాగ మేర్పడును. మన మెందుకును పనికిరానివార మగుచుండు. అట్టి మహావిప్రులు గాకుండ కావాలివలెనని. 1000 సంవత్సరములక్రిందట పుట్టి కచ్చింపెదమన్న భాషను తీసికొని లంకభాషను కల్పించుట

యనవలెను. వానివలన లాభములేదు. అది విద్యామిత్రమౌనై కంటిది. అట్టి విద్యామిత్రమౌనై కకనర మేమియు లేదు.

గ్రామ్యవాసులు గట్టిపట్టుదతోను సామాన్యముతోను నుచేసినందులకు బ్రశంసనీయుండు. గ్రాంథిక భాషయన చేసిన జేమియు లేదు. చిరకాలమునుండి పూజించబడి కచ్చిలచే నామోదించబడిన భాషను, సర్వజనులను గ్రాంథిక భాషల పక్షమున నుండ దాని స్థానమునందులకు బ్రయత్నించుచుండు. గ్రామ్య వాడుల న్న నో పుస్తకములు వ్రాసి మాసిం చునలెను. అది రసవంతముగా నున్నచో జను లామోదించినచో నాభాషయే నుటకుభాష యనిపించు కొనును. అట్టికార్య మేదియు చేయక దేశమంతయు కచ్చిలేక ముగా నున్న నుటకుయిన కొందఱుచేరి గ్రామ్యభాషను ప్రామాణ్యమునకు దీసికొనినవచ్చుటయే యాశ్చర్యము. కాబట్టి వారు ప్రశంసనీయులని చెప్పి పంతులుగారు యువవ్యాసమును ముగించిరి.

కార్యదర్శిగారు రామయ్యపంతులు గారికి వందనము లర్పించిన తర్వాత సభ ముగిసినది.

కాని వారుపవ్యవ మిచ్చుచున్నపుడు కొందఱు మధ్య మధ్యను వారి నాటంకములను చర్చనానికి దింపయ్యుట తగిలుటగా సభ వారికి దొరతేదు. అట్టివర్తనము సభవారంగీకరింపలేదనుమాట నిశ్చయము. రామయ్యపంతులుగారు విజయ నగరమున కట్టి యువవ్యాస మిచ్చుట మిక్కిలి యుపయోగము గానుండవది. విజయనగరమునందుగాదు గ్రామ్యవాదులు కొలది మంది మాత్రమే కలవనియు జనసామాన్యమునకు గ్రాంథిక భాషయందే యభిమానముని రామయ్యపంతులుగారిలో విన్నవించుట.

స్థానిక వార్తలు

కాలమాన్యస్థితి. — స్పెటిడిక మధికౌష్ఠ్యము 97 2 దిగ్విజయ. ఆధమాన్యము 827 దిగ్విజయ.

దీపములను వెలిగించు కాలము — ఈ నెల 21, 22 తేదీలను 6-57 గంటలకు, దీపములు వెలిగించవలెను

బజారు ఉపవ్యాసము: — తేదీయనపాజ స్థాపనలకు చేపూరు యనిశ్చయమగుచు ఈ నెల 21 వ తేదీ అదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు మదరాసు టంకనాల వీధి నెం 148 లు గృహమునద్ద ఒక బజారు ఉపవ్యాసము చేయవలెను.

ఒకజలగండము. — బ్రాహ్మేసమీపమునకు అత్తి పటాన్ చెరువులో నిన్న తెల్లవారి 80 మిట్టపైందవుడొకఁడు చచ్చిపడియుండెను. వానిపేరు విజయము. వానిబట్టు నగలు కడియములు చెట్టు చెరవకుండ నున్నవి. ద్రోహునెడి యను మానమున కకకాళము కావరాల్సి.

నువ్వబోధి జయంతి: — నువ్వబోధి సంఘమువారు కొనులేళ్ళముపేట పెంకటాచలవాడ వీధి యందలి కాళా కార్యాలయమున రేపాదినారము సాయంకాలము 5 గంటలకు బుద్ధుని మహానిర్వాణమును పురస్కరించుకొని వర్ధంతులైన నులు గానించెను. రామకృష్ణ మిమనుకు సంబంధించిన సర్వానందస్వామిగారు బుద్ధుని బౌద్ధమతమునుగురించి యుపన్యసించెదరు.

తపాలా ప్రకటనలు: — ఇంగ్లాండు నకు బోవు మెయిలుస్థిమరు 23-వ తేదీ లోగా బయలుదేరదని కర్తవ్యము ను కచ్చివది. కాబట్టి 21-వ తేదీ అదివారమునాడు ముగింతి తపాలు తీసికొనిపోవలెను. రిజిమరు కాని తపాలు మార్చిమే తీసికొని పోవలెను. ఈకొండల వ్యాప్తము ముపు తపాలుచేత వరకు స్త్రీయరాగవాయు వ్యాప్తమునాబునాగులు కారు. బొమ్మలు ఎక్సప్రెసు ప్రెయిసు ముమూలగనే 20 వ తేదీని బయలుదేరును.

నరసాపుర తాలూకాభివృద్ధిసంఘము: — పితాపురము రాజుగారు మాసంఘాభివృద్ధికోటకు రూ 1000 ల విరాళము వసగినందులకు మే మెంతయు కృతజ్ఞుల యని నరసాపుర తాలూకాభివృద్ధి సంఘకార్యదర్శి తంలిమాలమున మాకు తెలియజేయ చున్నాడు.

దేశీయతంత్రీ వార్తలు

మహిళా విశ్వవిద్యాలయము.

తూనా మే 19:—మహిళా విశ్వవిద్యాలయము ఛాన్సలరు నే పెన్సిడెంటుగ వ్యవహరించెదరట, వైసువ్యాసలని, వైసువెసిడెంటుగ వాడెదరట. విశ్వవిద్యాలయమున కొక కార్యనిర్వాహక సంఘమును (వెసిడెంటు, వైసువెసిడెంటు, కార్యదర్శి, మహిళా విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన కార్యముల పరిధానోపాధ్యాయులు విశ్వవిద్యాలయ ఫెలోల వలన నెక్కుకొనబడు ఏడుగు సభ్యులు నిందు సభ్యులుగ నుండురు.

కాశీ కులకేసు.

మద్రాసు: అప్పీలు చేసినాడు.

కలకత్తా మే 19:—కాశీకులకేసు (సప్లి మెంటరీ కేసు) లోని మద్రాసు: అప్పీలు చేసినాడు. దానిని నేను కలకత్తా హైకోర్టులో జడ్జిను చిట్టి, బి.ఎస్.గారు విచారించుటకు మొదలైరి. మద్రాసు: అప్పీలు చేసినాడు, ము. నలుగురు, చేరగంజి సెక్షన్సు జడ్జి గారు జేరిరి. మద్రాసు: 121 ఎ సెక్షన్సు కారణము రాజవిద్యోగానునకు విచారించబడిరి. నెక్కుజడ్జి అన్ని సదుత్తరాలతో నేటికే విచారించి, మద్రాసు: అప్పీలు చేసినాడు. సందర్భముల పరిధానమును, తదితరముల పరిధానముల పరిధానమును విధించెను. అప్పుడు నేను 26 రుసు మద్రాసు: అప్పీలు చేసినాడు. విచారించబడినప్పుడు ఏదో ఒక విధమున రాజీ జరిగి 14 గురిమీది కేసు తీసివేయబడింది. ఇన్ని సందర్భములలోను ము. జడ్జి విధించియును దొరతనమునా వలన విడుదలయేయకుండుననుభవముతో తరిమూ 12 గురు నేరము నొప్పుకొనిరి. అప్పుడు ము. జి.ఎస్. తరువాత, భామియ మున్నగు వారిని తిరిగి పట్టుకొని విచారించిరి. మొదటికి ము. సాక్ష్యమును విచారించి, రెండవకు ము. ప్రతివాద ఆచార్య అను మద్రాసు నేరము చేసినట్లు ఒప్పుకొని, ఫిర్యాది పక్షమున సాక్ష్యము చెప్పెను. ఇతడు మొదటి కేసులో నేరము నొప్పుకొని 12 గురిల నొకడు. ఇతడు ఖయిదులోనుండి చాలమంది మీద ఈసంగతి ఆసంగతి చెప్పెను. వారిలో ఇతడు అప్పీలుచేసినాడని మద్రాసు: అప్పీలు చేసినాడు. కేసు జరుగుచున్నది. పూర్తియగునప్పటికి పరిహారములు పట్టరమ్మను.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము.

అలహాబాదు మే 19:—హిందూ విశ్వవిద్యాలయము నకు వైసువ్యాసలనిగ నున్న అసలినా డాక్టరు సుందరలాలు గారిని తెలియజేయుచున్నాడు. యూనివర్సిటీ కోర్టు నేనే టుల అంగభక్తి నిర్ణయించబడి యున్నది. అప్పుడని రెండును, కార్యనిర్వాహక సంఘములను, కొన్ని అను, నిండి కేసును ఎన్నుకొనును. బోర్డువారు విశ్వవిద్యాలయమునకు కారణము ఉపాధ్యాయుల సంఖ్యను నిర్ణయించెదరు. యూనివర్సిటీ కోర్టు 60 జూలై నెల 16-వ తేదీని మొదటిసారి జరుగును.

కూచ్ బేహార్ దొంగతనపు కేసు.

కూచ్ బేహార్ మే 19:—మేజిస్ట్రేటు గారు మద్రాసులు వాడుకలమును తీసికొనిరి. జమాబుద్దీకు అను మద్రాసు తన నేరమును ఒప్పుకొని పోలీసు తనయులు సోదాచేయుటకు వచ్చి నప్పుడు వారికి తియ్యెదలన్న సకలంబులైనవి చెప్పెను. తాను దొంగతనములో చేరుటకు తుపాకునకేంద్రీ నాగాడు యును, ద్విశేంద్రబాబును కారణుని అతడు స్పష్టముగా తెలియజేసెను. ముంకంచంద్రీ దానోకపు అను మద్రాసు తన కేసును తెలియదని చెప్పెను. ఈశ్వరపుర న్యాయవాది ఎస్. కె. నేక గారు ఈ మద్రాసు నేరము మోపుటకు తగిన సాక్ష్యమేమియు లేదని కోర్టులో చెప్పకొనెను. నేక గారి వాదమును మేజిస్ట్రేటు గారు రంగీకరించిరి. బంకి గుప్తనై ఛార్జి తయారు చేయుటకు దుషద్రవములేదని చెప్పిరి. జామీనునిక నెక్కున చేయుట లేదనియు విచారణ పూర్తియైనవెనుక బంకి విడుదల విషయముల అతడధ్యక్షతనకుదొనిగా మేజిస్ట్రేటు గారు నెలదిద్ది ఇన్స్పెక్టర్ అనువాడు తనవారితో పోలీసులను దేను. ఇతడు కేసునంతయును తర్కించి చెప్పెను. నిన్న నేనుదేసిన ఒప్పుకొనిన జూరీవోర్డు అనునది ఈ కేసును వైకోర్టుకు విచారణై పంపబడి ను. అతనికి 1 సంవత్సరము నిర్బంధపు విధింపబడింది.

యధ్యతసమితి-చందాలు.

అయ్యతసమితి మే 19:—అయ్యతసమితి నూర నమగా నిర్మింపబోవు యధ్యతసమితికి గారు చందాలు పోగుచేయు నిమిత్తము ఒక సభ యాదనము జరిగెను. డిప్యూటీ కమిషనరు కింగ్ గారు రధ్యత తహసీలి. నిర్మింపబడబోవు అనుపత్రిలో 100 పదముల నిర్మింపబడుననియు వారికగు వ్యయమును పరిభుక్తులవారు భరింతురనియు అధ్యక్షులు చెప్పిరి. పురపాలకసంఘమువారు ఒక వార్డుకు నిర్మించుటకును విద్యుద్దీపములను విసవకట్టల నున్నట్లును సంగీకరించిరి. స్వేచ్ఛ గావచ్చు చందాలతో నిమిత్తము లేకయే అనుపత్రి పూర్వముగా ఏర్పాటుచేయబడగలదు. గారు ముఖ్యంగా నిర్మించుటకు ప్రత్యేకముగా కొన్ని సౌకర్యము లేర్పవలసి యున్నది. ఏదొ కొంత పుజల సాహాయ్యమే ఆధారము. లక్షలకొలది కావలయునని ఎన్నటికిని చెప్పదగదు. అయ్యతసమితి పురజనులంత షెల్లింగలతో అంత మొత్తము చాలను. చందాలు నమూనా చేయుటకు ప్రత్యేకసంఘ మొకటి యేర్పాటుచేయబడెను.

స్వభార్యను చంపుకొనుట.

కరాచీ మే 19:—బెనావీ నూనూర్ దొంగిలడి అనునది ఏమియున్నట్లును ఎత్తుకొనవచ్చు తన భార్యను తన మత కరిండిని అను అమెను రాళ్లతో కొట్టి చంపెను. ఈ కేసు కోర్టులో గా న్యాయమూర్తి నుద్దయికి మరణదండన విధించెను.

వ్యవసాయశాఖా డిప్యూటీ జైల్లు.

ఉదకతుండలము మే 19:—చెన్నపురి రాజధానియందు వ్యవసాయ శాఖలో డిప్యూటీ జైల్లుకు పదవిని నిర్మించుటకు ప్రభుత్వము వారు రంగీకరించిరి. వీరు వ్యవసాయకుల సమస్యలను పరిశీలి వృద్ధిని సూచి విచారించుచుందురు. ఈ పదవికి ఆలె కాదుటో గారు నియమింపబడిరి. ఆలె కాదుటో గారు వ్యవసాయ సంగతులందలి స్పాట్లకు వ్యవసాయ కళాశాలలో జరిగిరి. వీరు విద్యుతుల జేతమున వ్యవసాయకుల పాఠశాలల యందు పనిచేసి కృత్యానికొందిరి. వచ్చు విగడ మున్నగునవి చేయుట ను వానినండి యితరవస్తువులు తీయుటయు వారికి వారు గా తెలియును.

యధ్య మెప్పుడు ముగియును?

బర్మా లెఫ్టి నెంటు గవర్నరు గారు యధ్యతసమితి. రంగూన్, మే 18:—కడవిక తుంగభద్రానాథులు రంగూన్ పురజనుల అసెంబ్లీ సభ్యుల పత్రికలకు ప్రత్యుత్తరముచెప్పెను బర్మా లెఫ్టి నెంటు గవర్నరు గారిట్లు చెప్పిరి. యధ్య మెప్పుడు పూర్తియగునో చెప్పవలయు. సభ్యు, న్యాయ, న్యాయకర్తలుల పక్షమున మిత్రులందలి వారు పోరుచున్నారు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము నిత యాన్వర్తమునకు వెచ్చి ఈ విషయముల కొంత బ్రిటిషువారు కత్తిగట్టియున్నారు. ఈ మూడిటి ముఖపటికికి తెచ్చి పూర్వపు గౌరవస్థానము వారి కిచ్చి, తృప్తికరముగా వారిని భూమిపై మిత్రులందలి వారు స్థాపించ గలుగుటకు యధ్య ముగియదని చెప్పరమ్మను. బర్మా జేతమరకు యధ్యతసమితి ఇంకను రాలేదు. అట్లు రాకున్నచు యధ్యము అనుకూలముగా పూర్తియగుటకు ప్రభుత్వమువారికి మన మొకయొకరు సహాయుడేమియు మిత్రులందలి జనులతో అను ఎల్లప్పుడును ద్రెవము పూర్తియగుచున్నాము. మన సేవాయుజును గల నై సమలకు సౌఖ్యములను సౌఖ్యములను మొత్తమును కృతజ్ఞులమవుచున్నాము. కెంపులనిని శ్రీవారు ఇప్పుడు మాడగిరింగుల కెంతయును పులిసింది. స్వనేత్రములతో జేయును ద్వంద్వి అను భవమును సంపాదించగలిగినవలయునని వా రావడింది.

ఒక చార్మీసాధ్యు మరణము.

మొలూరుబండికింద పడి చనిపోవుట. బొంబాయి మే 19:—ఒక సాధ్యు సాధ్యు మరణమును గూర్చి బంబాయి జి.ఎస్.కు జనవార్డు 1919 నుండి విశేషముగా గలిగిపోట్లు అనుభవముల “నూపర్వెజ్లర్” లేకుండుటయు గొప్పదోషమున వ్యాపకమును అభివృద్ధి పడి. కొన్ని దినములకిందను విమె ఎం. ఫ్రాంకోగింద అను సాధ్యు సాధ్యు లెమింగ్లర్ గారు నై సడెమును, ఆకాశు గాగింబు గారు గలియునోటికి నాయును. అచ్చట జనుల రాక పోకలును, వర్తకమును విశేషముగా జరుగు చుండును. ఆమె తన వెళ్లక వచ్చుండిన డాక్టర్ గారి మోటుబుండిన మాడక యును నదియుండెను. డాక్టర్ గారు ఆమెను చూచి బండి “జేక్” జేసి ఆమెను పోయివచ్చుచునని అతని

పోయివచ్చుచునని నిష్పలములయ్యెను. ఒక నిమిషములో బండి ఆమెమీదుగాపోయి ఆమెకు పూర్ణాపాయము కలుగజేసింది. ఇది అకస్మాత్తుగాదని వ్యాపకమును చెప్పిరి. బొంబాయిలో జి. వి. డి. రైలువేకం వెనీ వారు నైస్యమును దీసికొనిపోవుటకు వీలగుటకు కొత్త బండలను తయారు చేయుచున్నారు. బల్లముల పలకలును నైస్ వానిలయందువలె అతి సౌఖ్యకరముగా నుండుట్లు అనుభవముచేస్తుంది.

బొంబాయి ప్రభుత్వము. —కాన నెల 7-వ తేదీని బొంబాయి ప్రభుత్వము వారు తిరిగి పూనాలో సమావేశమగుదురు.

వాసులు స్టావకం వెనీలు:—గత మార్చిలో 18 వాయలు స్టావకం వెనీలు హిందూదేశమునందు రిజిస్టరు చేయబడినది.

పారిశ్రామికోపసంఘము. —పారిశ్రామికోప సంఘ సభ్యుల ప్రారంభసభను సిమ్లాలో సమావేశమగునని తెలియరమ్మచున్నది.

ఇంగ్లీషు తరవా. —ఈనెల 5-వ తేదీని బైబిల్ డిజిటైజ్ ఇంగ్లీషు మొలుపాటియ 22-వ తేదీ సోదావారము పూర్వము 11 గంటలకు బొంబాయి చేరుకొని నిశ్చయముచేస్తుంది.

జాన్మూరుబడిపోట్లు. —కిందటి సంవత్సరము జాన్ పూరు జిల్లాలో జరిగి బందిపోట్లకు గురించి విచారించుటకు కాక కలెక్టరు జి. ఛాంబర్ల గారు, లక్నో ఆసిమెంట్ జడ్జి మాన్ కింగు గారు విమోగింగులచేత వారు.

నూనెటి నెడి ఆమెకనులు. —నిన్నటి దివము తది 28 తుంది రంగీనునుండి సింగ పూస్తీయమిడత ఆమెకనులైలు జేటిరి. ఎకాంగ్యంగు సందలి బర్మా ఆయుర్ కంపెనీ వారు ఎత్తుక జీతము లిచ్చుటకు వికారింపినది మొదలు ఇప్పటి వరకు మొత్తము 60 తుంది జేదలిపోయి. ముచే నుటకు నిరాకరించిన వారిలో 20 తుంది ఉత్తర జేతమునకు జేటిరి.

నెల్లూరుజిల్లా విద్యార్థుల సభ.

మేనెల 31 వాయనెల 1 తేదీలలో వైసభయొక్క ప్రధమసమావేశము నెల్లూరులో జరుగును. అనీబీ నెంటు దొర సారిగా రంగారాధి-పత్రికను విహాయుకు కంగీకరించినారు. కాశీతుందలి అధ్యక్షుల హిందూకళాశాలలో పూర్వ ప్రధానోపాధ్యాయులు గానుండి జి. ఎస్. ఆరందర్, ఎమ్. ఏ. గారు సభకు వచ్చెదరని యూహించుచున్నది. ఎమ్. గారు వాను, ఎమ్. ఏ. గారు సభ్యులకు క్రింద ఆచార్యోపసంఘ మొకటి చేర్చుటకుండి. అధ్యక్షులయొక్క తత్కరకాని చందాచెడి ప్రిన్సిపాల్ విద్యార్థియు నై యువకులయొక్క సభ్యులకు కారయ్యను. విద్యారంపాద వాదులనిమిత్తము ప్రస్తుత మొకటి చేస్తును. ఈజిల్లూరుసంబంధించిన ప్రతివిద్యార్థియు ఏదమై: చందాము వ్యయగ్రహణతయేకృతి నిధి కారయ్యను. ఆజగ్రామునకు తత్కరకరగతిలో చతు విద్యార్థులు ఆచార్యోప సంఘసభ్యులు గాగారి ప్రితిధులు గాగారి చేక్కుకొనెదరు. ప్రేక్షకులుగా నెరకెనరావచ్చును. ముందుగా తెలియజెను సేవల, బైటిండి చేచ్చెడి ప్రతిధులకు భోజనమును లేపులుండును బాయి “సభాకాగ్రదర్శికి, ట్రాంకుకోర్టు నెల్లూరు” అని విహాయము వాగిసిపంకలెను.

కొత్తపుస్తకములు.

భక్తవిజయము:—చాలకు భాగములు 8.0-0
శ్రీ గీతగోవిందము లేక అష్టాదశ:—కృజా
దేవ కవి పోడితము తాత్పర్య సహితము 0.8-0
(భక్తవిజయముతో కొనుపాడి గీతగోవిందము 0-4-0)
శ్రీ ల్యాగరాయ కృతులు:—వెద ఆక్షరములు
రెండవము 600 కీర్తనములున్న, కృష్ణానులకారి ఫోటో
తో వారి చరిత్రమున్న ౪లది కాల్కో జైంసు 1.8-0
శ్రీ పాండురంగ కీర్తనలు 0-3-0
బాంబాయి తగిన గ్రంథములు.
సిందుబాదు: ఇదియొక చుక్కని నవల 0-4-0
Rama or the Ideal King రామాయణ సార
సంగ్రహము 0.2-0
(Approved by the Text Book Committee)
విలాసము:—ఎమ్. ఆది అందుకంపెనీ.
286. ఎస్.ఎస్. (అప్పిలింగ్స్) మదరాసు..

విషయానుక్రమణిక.

బొమ్మయిచ్చెట్టు	2
మాజీడు బ్రహ్మకేసు	3
గ్రామ్యగ్రాంతికభాషణ	4
చెన్నపురి రాష్ట్రీయసమావేశ	5
ప్రభావశాస్త్రము	
కాంగ్రెసుపనిసాగించువా రెవరు?	6
ఇండియా కాంగ్రెసుకు చేబట్టేవాడు—ఉత్తరాగ్రహార్య	7
ఇండియన్ ప్రభుత్వ ఆటవీ గ్రామములు, బిల్లు	
విదేశీయ మహాసంగ్రహము	
విశేషకావ్యచారము	8
దేశీయతంత్రీచారము	9
ఇంగ్లీషు తంత్రీచారము	10-11-12

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం. మే నెల 20-వ తేది

శనివారము

కాంగ్రెసు పనిసాగించువా రెవరు?

III

రాష్ట్రీయ సమావేశములు దేశభాషా ధారకములుగా నుండవలయు ననుటకు మే మిది వరకు వ్రాసిన విషయములు చాలియుండును. కాని రాష్ట్రీయసమావేశపు కని యేమి? అందు వివరించు సమావేశమెట్టిది? అచ్చట చేరవలసిన ప్రజ యెవ్వరు? అనుసంగతుల నాలోచించినచు గాని దేశభాషా ప్రాముఖ్యము పూర్తిగా కని పించజాలదు. మండల సమావేశము లొకనైపు నను దేశీయ మహాసభ మయొక నైపునను రాష్ట్రీయ సమావేశపు స్వభావమును నిర్ణయింప వలసినది యుండును. దేశీయ మహాసభలో హైందవభూమి కంతటికిని సంబంధించిన మొత్తపు విషయము లాలోచనకు వచ్చుచున్నవి దేశీయన కంతటికిని సహాననుగు వ్యవహారదేశభాష లేక పోవుటచేత దేశమంతటకు రాజభాషగా నిని యోగమున నాంగ భాషయే యచ్చట ప్రాధాన్యము నందుచున్నది. అట్లు ప్రాధాన్య ముండుట మన చారిత్రక పరిస్థితిలో అవసరమును న్యాయ మును కూడ నై యున్నది. ఆసేతుహిమాచల భూభాగము నుండి క్రతీనిధులు ఆంగ్ల భాషా లోవిడులును హైందవ కార్య నిర్వాహకు లును తగినంత ముది ఉత్సాహవంతులు వివిధ క్రతిభా విశేష సంశోభితులు చేరుటకు అవకాశ మున్నది. దేశములోని ఒక్క మూలనుండి మరి యొక్క మూలను నూర్చుకొని వేలకొలది మైళ్లు ప్రయాణముచేసి దేశీయ మహాసభయందు పాలు పుచ్చుకొనుటకు సామాన్య ప్రజ పోవజాలదు. అందుచేత దేశీయ మహాసభ సమావేశమైన ప్రాంత ములలోని ప్రజలకు ఆ సంవత్సర మొక కొంత చూపున కానందము కలిగి మనస్సున నాహ్లాదము పొడమి ఒక రీతిగా హైందవభూమియొక్క యోగ్య ము రూపు దాల్పవచ్చును. సమావేశములోని యువన్యాసము లెరుక కాకున్నను ఈ రూపు నోచరము కావచ్చును. కాని ఇది క్రతి సంవత్సర మును క్రతి దేశభాగమునకు తలస్థించదు. తట స్థించినప్పు డైనను ఈ రూపదర్శనము ఫలవంతము

కావలయునేని ఈ రూపము వట్టి శిలావిగ్రహము వలె మనసునకు దోచిన జాలదు. దీని యర్థమును స్ఫురింపజేయు సంభవములు పదేపదే జరుగుచు ప్రజల మనస్సులను సిద్ధము చేసి యుంచవలయును. అట్లు సిద్ధము చేయుటకు మండల సభలు వలం తులు కావు. అచ్చట దేశభాషా ప్రాముఖ్యము కలదు కాని హైందవజాతి సమస్య హైందవ లోక విషయములు పరిపూర్ణాకారమున గానరావు. మండలము సంగతి యెరుగని ఏ అధ్యక్షుడో సమ కూరిన యెడల కొన్ని పొడిమాటలు పూర్ణహృదయ సమస్యలకు సంబంధించినవి ఉచ్చరింపవలయు కావచ్చును గాని సాధారణముగా మనమండలము లోనివిద్య, మన మండలములోని రైల్వే, మనమండలములోని విద్యుత్తు ఆశ్రులు, మనమండలములోని ఏ. బి క్లాసులు ఇవియే యెక్కువగా ఎక్కువగా ననవలె కొంచెముచుమించు సంపూర్ణముగా కాలము నాక్రమించుకొనుచున్నవి. ఇట్టి విషయములే మండల సమావేశములకు నుచితములయిన విషయము లనుటకు సంజేహము లేదు. ఉట్టి కేక్కులేనమ్మ స్వర్గమున కెక్కుట ఎట్లు? మండలములోని సుఖాసుఖములను, కష్టనష్టములను తెలిసి వివరించుకొన జాలనివాడు దేశపుసంగతుల విమర్శకెట్లు జోడ్చుడగలడు. అంతేకాక ఇంటిముందరిపెంట తుడిచికొనక వీధిపెంట తుడిచిపబోవు వారెవరు? అయిన ఇంటిసౌఖ్యమును జూచు కొనుటతో సలిచి గ్రామసౌఖ్యము నెరుంగనేరక పోయినను నింటికి ముక్కు తప్పుదు. కావున ఇల్లు వాకిలి చక్కబెట్టుకొనుటను చూచుకొనుచు గ్రామము చక్కబెట్టుట కాలోచించవలసినట్లులే తమ మండలము సంగతుల నాలోచించుకొనుచు ప్రజలు జాతిసమస్యల నెరిగికొనవలసియున్నాడు. ఈఎరింగి కొనుటకు పైజెప్పిన కాణములనుబట్టి దేశీయ మహాసభగాని మండలసభగాని సహాయము కాజాలదు. సహాయము కాగలది రాష్ట్రసభయే. ఈ సభ సామాన్యప్రజకు దేశీయమహాసభా క్రత్యా మ్నాయముగా నుండవలెను. ఆమహాసభయందు ప్రతిఫలించు చిహ్నము లన్నియు నిందును క్రతి ఫలించవలెను. మన హైందవభూమి యనునది మహాభూమి. ఇందలి ప్రజలయొక్కయునునది భావై క్యముచే కలుగవలసినదే కాని భౌతికసందర్భనాది కములచే గలుగగలదిగాదు. ఉత్తమప్రతినిధిమాత్రు లెల్లప్పుడు నీగారవమునకుం బాత్రులు. ప్రజకిదిగలు గుట యసంభావ్యము. అందుచే సామాన్యప్రజకు భారతభూమియెడల నుత్సాహము పుట్టించుటకు ననువగుతావు రాష్ట్రీయ సమావేశము. మండల సమావేశములలో సరియైనచర్చ జరిగిన యెడల రాష్ట్రమాత్రపు సమస్యలు రాష్ట్రీయ సమావేశ ములో వివరింపదగినవి యెన్ని యోయుండవు. కల స్వల్పకార్యముతో రాష్ట్రీయ సమావేశము స్వప రిపాలనము, హైందవ పారిశ్రామిక సంక్షేమము, న్యాయవిచారణ అధికార శాఖలవిభజనము, హైం దవనైచిక్ నైనిక శిక్షణము, నిరోధక శాసనోప సంహారము మున్నగు విషయములను విశ్పంఖల ముగా విమర్శించి ప్రజలకు నీవిషయములలో విజ్ఞానము కలిగింప వచ్చును. ప్రజలకు వీనియెడల నుత్సాహము జనింపజేయవచ్చును. ప్రజల యభి ప్రాయమును వీనిపై కేంద్రీకరింప జేయవచ్చును.

దేశీయ మహాసభయందు అభిప్రాయము లిచ్చు క్రతినిధులు ప్రజాప్రతినిధు లనుటకు ధ్రువపరచి ప్రభుత్వమువారి వృష్టిని తప్పక దేశీయమహాసభా తీర్మానముపైకి మరల్పవచ్చును. వాగు వానిని నొకప్పుడు గాకున్న నొకప్పుడైనను సంగీకరించునట్లు చేయవచ్చును. మొన్నటి రాష్ట్రీయ సమావేశము నుండి యొక చిన్న నిదర్శనము. ఆసిబీసెంటమ్మ స్వపరిపాలనా సందర్భమున మొక సవరణను తీసి కొనివచ్చెను. మన శాసననిర్మాణ సభలలో నిర్వచితసభ్యులైదింటి వలుగుకుం జనల్లే యడుగవల యును, అందరును నిర్వచితు లుండునట్లే కోరుద మని యామె యుపక్రమించెను. అయిదింటి వల్లు రను కోరుద మనుకొనిన మననాయకులు ఆమెను వెట్టిన కష్టములు ఆమెయే వర్ణించి యున్నది. ఆ వర్ణన మరయొక చోట ప్రచురించివారము. అసలు సమావేశములో జరిగిన చర్చపై రెండవ పక్షమునా రేరుయు చెప్ప నవకాశము కలుగ లేదు కావున మే మభిప్రాయ మిచ్చు పనిలేదు. ఈ సందర్భముపై మా సమకాలికులు మరియొక్క రు వ్రాసిన వ్రాత మాత్రము ప్రస్తుతమునకు ముఖ్యము. ఆసిబీసెంటుగారి సవరణ మూడు సమ్మతులవలన నోడింపబడినది. 53 గురు ఆమె పరముగను 53 గురు వ్యతిరేకముగను సమ్మతు లిచ్చిరి. ఈ పరిస్థితిని గురించి వ్రాయుచు మా సమ కాలికులు రాష్ట్రీయ సమావేశము సావేదనా పరుల చేతులలోనికి పోవుచున్నదనియు పిల్లతనపు ప్రవర్తన గల నాయకులు పలుకుబడి కలవారగు చున్నారనియు మనకు స్వపరిపాలన నియ్యవలసిన వారు నిరంకుశ ప్రభుత్వాధికారులే కావున వారి ననుసరించి పోవుట తగు ననియు పురాతననాయకులు తమబలమును పోగొట్టుకొన రాదనియు మొలగు వాక్యములను వ్రాసినారు. ప్రశ్నేకసం ఘప్రాతిపదియలను గురించి యేమి యేమియో వాదములు వినిపిండు. ఇందలి గుణాగుణ విమర్శ మాకు పనిలేదు. కొందరు ప్రాచీన నాయకులు వారి అభిప్రాయముల ప్రకారము సమావేశములను నడిపిననే గాని తేమము లేదనికదా యీ పత్రికా సంపాదకుని యాశయము. ఇది మన ఎదుటికక్ష వారి కెంత యుపయోగ కారియో యాలోచింపుము. ప్రభుత్వమున కనుకూలమైనవాదమని ప్రభుత్వాధి కారులు ఈ మర్థమును మనోగతము చేసికొనక యుందురా? సమ్మతు లిచ్చినది 24 జిల్లాలపేరిట 104 గురు. ఇందులో 53 గురు ఒకపత్రిక యభి ప్రాయమున కెదుర నడచుటతోడనే వారు పిల్ల తనపు చేష్టల నాయకులవలలో బడు అమాముకు లోమూఢులో యెపోయినారు. ప్రాచీననాయకుల యభిప్రాయములు నడువలేదో యను మొర్ర బయలుదేరినది. ఇది ప్రాతినిధ్యమా? ప్రజలయ్యరయా? లేకున్న నల్లురు నయస్సుచేల్లిన నాయకుల మహిమయా? నే డీ సంగతిలో బయలుపడిన రహస్య మాను ఎదుటి కక్షవారు అన్నిటికిని సన్దయింప జేయరా? అట్టి యన్వయము రాకుండజేయుటకు మనము రాష్ట్రీయ సమావేశములను నిక్కమగు ప్రజాప్రతినిధుల సమావేశముల నొనర్చవలదా? దేశభాషలకు ప్రాముఖ్యము నిశ్చయక ఇది యెల్లు సాగును? ఎట్లు వేలకొలది క్రతినిధులు రాగలరు? ఎట్లు వాకి వికాసము కలుగగలదు? ఎట్లు వారి

కంత స్వరము తీర్చినను సజీవ మొనర్చుటకు? అనినీసెంటమ్మగారు తనపని నిజముగా నిరూపించుటకు కావలయునని తలచుచునే దేశభాషాభారత రాష్ట్రసమావేశముల నలసినే కావలసియున్నదని గ్రహించి యున్నారు. ఇతరులను నీతత్తము నెరుంగవలసి యున్నాడు. అట్టి సమావేశములే మండలసమావేశములతో గూడ జేరికొనిన పనిని సాగించ గలవు. తక్కువగల యర్హ నిమిత్తపక్షము లెప్పుడును నర్హనిమిత్తములుగా నుండక తప్పువు. వానివలన స్థిరఫలము కలుగుననుట కిల్ల.

ఇండియా కార్యదర్శి ఛేబర్లెనుగారు
ఉపకార్యదర్శి ఇస్లింగ్ను ప్రభువు.

మన ఇండియా కార్యదర్శి ఛేబర్లెనుగారు అగ్ర రాజ్యాంగవేత్తల నొకయభ్యుదయవ్యాస మొనర్చినారు! అది యుద్ధానంతర జవలంబించిన వలసినవ్యాసానికి సంబంధించినది. అద్భుత మనియు వ్యాసానికి సంబంధించిన దనియు మన ఇండియా కార్యదర్శిముఖనిర్మిత మనియు నితవర్తన చేసినప్పుడు చదువరులు సహజముగానే హైందవ భూమికి చేమనను సంబంధ ముండునని ఎదురుచూచుచుండి గలరు. వారి యాశల కనువగు వర్తమానము శిఖిముటకు మాకు భాగ్యము లేదు. మాకు చేయియును తంత్రీవార్త ననువరించి ఛేబర్లెనుగారు సంరక్షణ విధిని అర్బుధపద్ధతిని రెంటిని విమర్శించినారును స్పష్టము. యుద్ధానంతర మన లంబించబడు వ్యాసానికి ఈ రెంటిని భిన్నముగా నొండునట. రెండును విశిష్టమై యుండునని వారి యర్థమేమో యుద్ధ. పరా యుద్ధమునము. అనునను విశిష్టపద్ధతి మామాహ్యము కాదు. వారు జాతీయ సామాజ్య సమస్యని రెంటిని గురించియు ప్రశంసించిరి జాతీయమన సామాజ్యములోని ప్రతిజాతి యనియు నందులో హైందవ జాతియు నిమిషి యున్నదనియు స్పష్ట పరిశోధము నందుట కియినను ఛేబర్లెనుగారు తావిచ్చిన వారు కాదు. జాతీయ మని వ్యవహరించినప్పుడు వారిమానసియున నొక్క ఆంగ్ల భూమియే తాండవమాడుచుండినది. అచ్చటి పారిశ్రామికులు మిక్కిలి యెక్కువ త్యాగములను జేసియున్నారట! వారికి తగిన సదుపాయములను సమకూర్చుటయు యుద్ధమునకు ముందు ఆంగ్ల భూమిలో లేని యట్టి ముఖ్య పరిశ్రమలను స్థాపించుటయు ధర్మములు. ఈసూత్రమునకు బద్ధులై వ్యాసములో జరుగనుండు అధిక సమావేశమునకు బోవుతమ ప్రతినిధులు అర్బుధ వ్యాసారమే కావలయును సంరక్షణయే కావలయును అను పట్టింపులు పెట్టుకొనక క్రవర్తింతురట! ఏమి ఈ విస్మృతి. మా ప్రతినిధి అ సమావేశమున లేడు. యుద్ధారంభమునుండి ఇంతకాలమునకు అధి విషయములలో మా ముగ్ధిగాను నేటికి నోరెత్తినారు. మా యార్థికి మాట చెప్పలేదే యని హైందవ భూమి బొంగును వ్రావ ప్రార్థించుచున్నది ఇట్టి పరిస్థితులలో ఛేబర్లెనుగారు ఇంత పరాముఖుని వలె ప్రవర్తించుట హైందవులకు నిస్సయజనకమని యొన నేల అనిచింప రైరోగదా! కార్యదర్శిగారిట్టి యదృశ్యోపన్యాస మొనర్చుచుండగా ఉపకార్యదర్శి ఇస్లింగ్ను ప్రభువుగారు చూచుట ప్రతినిధికి దర్శనమిచ్చి మనకు తాము చేయవలసిన యుపకారమును వివరించినారు! పరిపాలనలో రాను రాను హైందవులను ఎక్కువగా నియో

గించుట నితీషువా కేర్పరచుకొనిన పద్ధతియట! ప్రభుత్వ ద్యోగములకు అనగా ఉత్తమోద్యోగములకు తగిన హైందవులను నియమించ నలసినదని సకారణముగా శోధనయెడల అట్టిద్యోగము మొత్తముమీద కారవించి యంగీకరింతురట! వలన కూలీల సంబంధమునను సామాజ్య సభలో పాల్గొని ధ్యము విషయమునను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చేసినపని పరిపాలనపై హైందవులకు గల కలుకుబడి యెంత ఫలవంతమైనదియు కనుబరచుచున్నదట. స్థానిక స్వపరిపాలనలో నది యొకను బలవత్తరముగానున్నదట! ప్రజాహిత జీవనవిజృంభణముతోను నీత్యభివృద్ధితోను అధికారప్రాబల్యము సడలించబడునట! ఈయన్ని మాటలను పూర్ణముగా నిజము లగునని హైందవులు ఇస్లింగ్నుటను ప్రభువుగారి నెంత యుగ్గడించి యుండగలరు! సామాజ్యవేత్తకు ప్రాతినిధ్యమును ఉదారహృద్ధిజ ప్రభువయ్య మనపాదించి పోయె. పార్లమెంటు అధిక సమావేశమునకు హైందవప్రతినిధి యుండదని ఛేబర్లెను వ్యక్తపరిచె వలసదృష్టి నుడువుకు ఉదారుడు హృద్ధిజ వలుపాట్లపడి పని చేసె. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు అనధికారులు వలసదేశాలలో కూలీలతో మాట్లాడుటకు వీలు లేదనియు అధినిశాధికారులకు తమ స్వాతంత్ర్య మీవిషయమున దత్తమైనదనియు నూతన సూత్రము నెచ్చటినుండియో ఉద్ఘోషించిరి. స్థానిక స్వపరిపాలన సంగతి చెప్పవలసినదనియే లేదు. ఇక్కడి సందర్భము లోగినవాడే కదా అధికారుల కలుకుబడి యర్థము కాగలదు. ఇది అధికారము సడలింపుట కిది నీత్యభివృద్ధి కావలయునట ఇస్లింగ్ను ప్రభువుగారు ప్రజాహితజీవన సీతీవరముననే నివదము నుపయోగించినారని నమ్ముచున్నాము. కష్టమప్రభువువలె హైందవుల నబద్ధికుల నొనర్చుకలంప లేదని విశ్వసించుచున్నాము. యాదరే లోపమొనర్చినాడట షోచుచున్నది. ప్రజాహితజీవనసీతీయం దై నను హైందవు లెంతో కొరవడలేదు. కొంత యున్నను ఆజీవనము నెరవక కొంత పోజాలదు. ఇస్లింగ్నుప్రభువుగారి పక్ష మాగోచించి యుండిన బాగుండుకొ కార్యదర్శిము ఉపకార్యదర్శియు నిరువున యుపన్యాసములును వింత యసంతృప్తి కరములుగా నుండుటే హైందవప్రజాభిప్రాయము నకు విలువ లేదనుటను సూచించుచున్నది.

అటవీ గ్రామములు.

మన ప్రభుత్వమువారు అటవీ పంచాయతులతో గూడ అటవీ గ్రామములని ఏర్పరచి గ్రామస్థులకు ఈనాము లిచ్చుట చేతను వారి కపరాధములు కల్పించుట చేతను మొత్తముగా వారిని జవాబుదారి యొ ర్పుట కాగోచించుచుండిరనుట మా వదనరు లిదినరలో నెరుగుదును. నేడీవిషయమున మండలాధికారులకును మండలాటవీశాఖాధిపతులకును కాన్సర్వేటరులకును ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేక మొక యుత్తరువును మంజూరు చేసి యున్నారు. ఈ యుత్తరువునుబట్టి మాడగా రెండుసంగతులు స్పష్టమగు చున్నవి. ప్రభుత్వమువారు ఇదివరకు నుండిన బుడె, రాజీ, ప్రాసెక్యూషనులను తప్పించవలెనను ప్రయత్నముల నున్నారు. అందుకొరకు ప్రభుత్వమువారి అధికారుల తనిఖీ తగ్గించుటకు అందులో స్వల్పాధికారుల యాజమాన్యము బాత్రిగా సరింపజేయుటకు శలపెట్టినారు. సాధ్య మయినంత వరకు ఈ అటవీ గ్రామములలోను ప్రత్యేకమువ్యక్తి రైతుల మీదనే ఆధారపడక పంచాయతు లెర్పరచుటయే శ్రేయస్కరమని కలెక్టరులను హెచ్చరించినారు. ఈ యాలోచన లన్నియును చక్కని

యాలోచన లనుటకు సందియములేదు. ప్రభుత్వమువారి పద్ధతియు నంత లోపభూయిష్టముగా కాలరాలేదు. అటవీ శాఖాధికారి జిల్లాలో అటవీ గ్రామములకు ఇయ్యతగిన రిజర్వు అడవులను జాబితాచేసి ఏర్పరచి అందులో మేతబీ డెంత, నిరోధాటవి యెంత, అవి తీర్చానించవలెను. మేతబీకు లోను అటవీ గ్రామపు మేతకిచ్చు భాగమేది. ఇతర గ్రామములవారికి నిచ్చు భాగమేది. పశువుల వర్తకుల కిచ్చు భాగమేది నిర్ణయించ వలెను. ఈతని తీర్మానములు కలెక్టరుగారి ఆమోదమున పడయవలెను. ఈలోపుగా కలెక్టరు తహశీలుదారు చేతయూ అటవీ గ్రామపు వ్యవసాయమునకు ఎన్ని పశువు లగవరమో మదింపు చేయించి పెట్టవలెను. ఉప మండలాధికారి ఈ మదింపులను విమర్శించి కలెక్టరుకు కుంపవలెను. ఈ మదింపులోని పశువులకు మొదట మేత కేర్పాటులు సాధ్యమైనంత సంతృప్తి ముగా చేయబడవలెను. ఈ మేత పశువుల రహదారిరేలు, ఇతర పశువులరేలు, అటవీ గ్రామస్థులకు వాగు అడవిని రక్షించును జవాబుదారి తీసికొనినందులకుగా విద్యువలసిన ప్రత్యేక స్వాతంత్ర్యములు, కలెక్టరు తెలుపవలెను. ఈ సందర్భమున ప్రభుత్వమువారు ఇక్కటి మేతరేలులు తక్కువ యనియు హెచ్చు చేయవలసినదనియు హెచ్చరించినారు. ఈనాము లీయవలసి నచ్చును గావున రేలు హెచ్చుగానుండవలయునని వీరివాదము. ఇది యధునిజనము. ప్రభుత్వమువారి శాఖకు పని తగ్గలేదా. అచ్చటి ద్రవ్యమును ప్రభుత్వమువారి రాయుల విచ్చుట కువయోగింపరాదా! ద్రవ్యముతగా నిరీతిని మిగుల కున్నను వేనవేలు లక్షలులక్షలు అడవులనలన లాభము వచ్చుచోట ప్రజలశాంతికిరకును అడవుల సంరక్షణకొరకును కొంచె విధివ్యయము చేసిన నష్టమగురా! ఇతర గ్రామముల వారును దూరపువారును రైల్వేపు అయ్యకొనవలెనే. అటవీ గ్రామమునకే రేలు హెచ్చించినచో వీరల గతి యేమి? ఈకష్ట మొక్కటి మాకు పెద్దకష్టముగా దోచుచున్నది. మేత కిప్పటికంటె కష్టమయిక్కట్టు కలుగునేమో యను సందేహము కానవచ్చుచున్నది. రైతువ్యక్తికి ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా జవాబుదారి చేసినప్పుడు గ్రామస్థుల స్వల్పైక్తి కును నశించునేమో యను భయమును గలదు. అయిన రేణిఅధికారి, రైతుపధికారియే జోక్యము కలవారుగ నుండుట కావున నంత యవర్తములు పొడమావవేమో! ఎత్తైనను ఈ క్రొత్తప్రయోగము ఫలముచే తెలియవలసినదిగానే యున్నది కాని ప్రస్తుతమిట్టిగా పరిణమించునని చెప్పరాదు. ప్రభుత్వమువారు ప్రయోగముగానే దీనిని స్వీకరించి బోర్డువారి సలహాను నిర్వహించిప నిశ్చయించినారు.

నిర్దాంతురమన్య.

ఆస్పిత్రు మహాళా దింకను ఆయిర్దాంతులలోనే చూన్నాడు అచ్చటిచ్చట త్రిశులులకూడ సంభాషించుచున్నాడు. కానవచ్చును ఆస్పిత్రులకిన్ స్వపరిపాలనా కావలసి ననుచుగా పెట్టుటకు యత్నములు జరుగుచున్నదట. ఈవిత్తె లాయుడుబాద్లి చప్పలుకూడ భోదగుచున్నారట! జాతీయవాదులకు ఆత్మప్రకటన పరాధానములు ఉడుగుచున్నది. ఆత్మప్రకటన ప్రత్యేకపరిశ్రమ విత్తెగల భాగమున వ్యవసాయచట్టము అమలుగోకి రావచ్చునను నాళ అన్నది. ఈవిత్తె అయిర్దాంతుల కాంతిపకుటకు సంకేతములేదు.

బొగ్గాదు యుద్ధము.

అండగు మే 18—డెయిలీ కాగితలో పీటరుగార్డు విలేజున డిల్లులెలిసిన తేముచున్నాడు—భాగికు పార్లమెంటు నందు ముద్దమచే యుచ్చు జరగా గోంజు, జవరము పారాటావ్ గా సేయు తిసి పుచేయుచున్నది. బొగ్గాదు యుద్ధమునందు నూతన త్రిస్తా మేర్పడును.

బిరోపా మహా సం గ్రామము

బిర్లాండు విద్రోహము : సంఘమువారు విచారణ ప్రారంభించుట

బాగ్దాదుకొరకు యుద్ధము : నూతన ప్రస్తావన మేర్పడనుండుట

యుద్ధానంతర వర్తకము: ఛేంబర్లను చెప్పసంగతులు.

(రైటర్లు ఏజన్సీ)

బిర్లాండు

బిర్లాండువారి చిన్న నావ

యంచుట.

లండన్ మే 19:—“రీ నెస్” అను బిర్లాండువారి చిన్న నావ యొకటి జర్మను సైన్యవలె నుంచబడింది. బిర్లాండు వారి నావగాని జరులు సిద్ధము కాక మునుపే, జర్మనుల వారివై అగ్నిగర్వము గుఱిపించిరి. ఒకడు హతుడయ్యెను. ఇతర ముగ్గురికి గాయములు తగిలినవి.

“గోల్డ్-గ్రాడ్” అను స్టీమరు.

లండన్ మే 19:— హిందూదేశమునండి పంపబడిన జర్మనులను దీసికొని “గోల్డ్-గ్రాడ్” అను స్టీమరు టిల్బూర్గి చేరెను.

అంగ్ల రంగము

లండన్ మే 19:—అంగ్ల సాధనలపై సర్ డగ్లస్ హౌగ్ గా నిట్టువ్రాసినది:—నిన్న విమానయుద్ధము తీవ్రముగా జరిగినది. 18 సార్లు జర్మనువిమానములతో ధోరు తలపించింది. ఒక క్రతువిమానము నేలమీద పడినది నమ్మచున్నాము. అది ఆకాశమునండి రాము క్రిందపడుటలేదని నిన్న సాంకేతిక శాస్త్రము అగ్నిగర్వము గుఱిపించి విశ్వగుట్ట వద్ద నులబడినది. బాక్రమియకొనిరి. నిన్న రాత్రి మన పీఠాన్ని నమ్రు జర్మను కావలివాండు ఆక్రమియకొన చూచి కాక వారి కలెమి కేసితిమి. ఈదినము జరిగినవాదాలో అంత విశేష మేమియు లేదు.

మీరాజ్ అధినివేశపు కైదీలు

లండన్, మే 19:— కాదుచ్చు సభయందు సర్ ఎడ్వర్డు శ్రీ గా నిట్టుచెప్పి:— బ్రిటిషు అధినివేశమైన మీరాజ్ దేశము నందు పాలకసభ్యులలో నొకడై జర్మనులచే కైదీగా పట్టుకొనబడిన వెట్టిగూ)గాన ఏప్రిల్ 27వ తేదీని హృదయకోగ ములల కాలధర్మము నొంది. జర్మను లా కైదీలను అలా రోగ్య స్థితులందు దురులుచే నొగమకొని వారు చచ్చిపోయిరేమో తెలియవచ్చును. వారిభార్యకును బిడ్డలకును భృత్య మిచ్చు యోచన చేంబర్లగారికి తెలిపబడినది.

పార్లమెంటు ఎన్నికలు

లాహోరు మే 19:— లండన్ మే 17:— “డెయిలీ న్యూసు” ప్రతికా పార్లమెంటు విశేషకు డిట్టు ప్రాయము వచ్చెను. ఈ ఆరు రాలుకాలములో ఎన్నికలు బహుశా జరగవచ్చును. ఎన్నికల సేర్పాటులేయ వారి ఎన్నికలను గూర్చిన పథకుల నాచింపుచున్నాడు.

సెప్టెంబరు మాసమున పార్లమెంటు ఎన్నికలు.

యంత్రవిద్యవారు సెప్టెంబరు మాసములో ఎన్నికలు జరిగుట కేర్పాట్లు చేయుచున్నారని డెయిలీ తెలిగ్రాఫు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

డెప్పి ఏర్పాటు.

డెప్పి యేర్పాట్లు లాన్ డో తేదీతో పూర్తిచును

విమాన దళము.

బోర్డు ఏర్పాటు

లండన్ మే 19:— విమానదళ సమస్యనుగూర్చి విచారణ జరుగుచున్నప్పుడు కాదుచ్చుసభలో టెన్సింటు గారిట్టు చెప్పిరి. క్రొత్తగా ఏర్పాటుచేయబడబోవు బోర్డునందు బోర్డు వారు సాధారణ రాజకీయముల గూర్చి చర్చించుటకు భూపై న్య వానిదాదేశముల విషయమున యోచించుటకు, అధికారమును, విషయమున డెప్పి ఎడ్మిర్లా సభ్యులు గా, యుద్ధకార్య విచారణ సభ్యులుగాని తమకో నేరీధ

వింపనియెడల, ఈబోర్డు అధ్యక్షుడు అవిషయమున యుద్ధ విషయ కమిటీవారికి యోచించవచ్చును. యుద్ధోత్తరణముల సరిఫరా విషయముగూడ బోర్డుఅధ్యక్షుడు యోచించవచ్చును.

యుద్ధానంతర వర్తకము.

లండన్ మే 19:— కాదుచ్చు సభయందు యుద్ధానంతర వర్తకమునుగూర్చి చెప్పుచు ఛేంబర్లన్ గా నిట్టుచెప్పి:— అప్పటికి ఏర్పాటుచేయబడిన స్వేచ్ఛావర్తకముకాదు. రక్షణవర్తకముకాదు. కాని సర్వ సామ్రాజ్యమునకును ఏకపద్ధతిని అనుకూలము నాచుండు వర్తకమే స్థాపించబడును. జర్మనీ సామ్రాజ్యము కంటే మన సామ్రాజ్యమునకేక్కుట చాలరెట్లు బాగుగావున్నది. కర్మాగారాధిపతులు ప్రస్తుతము స్వార్థమునకునది యుద్ధమున యుద్ధ విషయమున నిపుడువ్యయమునకి దోడ్పడుచున్నాడు. ఈవిషయమున యోచించబడగలదు. మనముభయమున యుద్ధమున వినియోగించుచున్నాము. ఇట్టివిషయమున నైకమ పారి క్రామికకృత్తులను క్రతుత్వమువారు ప్రోత్సహించుచు వానిని కృత్తిచేయుటకు దోడ్పడు చుండవలెను. యుద్ధభూమ్యమున నున్న పారిమికకృత్తికి వానిని దీసికొని వచ్చుటకు ప్రయత్నింపవలెను.

సర్దార్ దాల్మితుసింగు

లండన్ మే 19:— సర్దార్ దాల్మిత్ సింగుగారు ఈ దినము 9 వార్డు రాజగారిని దోసిందిరి.

నిర్బంధనైక శాసనపుబిల్లు

లండన్ మే 19:—నిర్బంధనైక శాసనపుబిల్లు రెండవ సారి ప్రభువులసభలో చదువబడినది ప్రభువులందరకు వానికి సమ్మతించిరి.

అలంకు దీవులు

స్వీడను పార్లమెంటునందు చర్చ.

స్టాకుహామ మే 18:— అలంకుదీవులు రహ్యవారిని. వీనిని బలవంతరెట. స్వీడను రాజధానియగు స్టాకుహామకు రావలయున్న ఈ దీవులకుందానే రావలసియుండును. ఈ విషయమై పార్లమెంటు చర్చజరిగింది. యుద్ధాత్మకవ్యయి దీవులెట్లుండెనో ఇప్పుడు నల్లేముండుట ముఖ్యము సభ్యులు నొక్కిచెప్పిరి. స్వీడను యుద్ధము లోనికి దిగక తలపడుక నుండునని, విశేష కృతహాముల చుట్టి తెలియజేసెను. ఈ దీవుల ప్రాముఖ్యము నందని గ్రహించిరి. స్వీడనుకు సంబంధించిన లాభనష్టములను దొరతనమువారు కాపాడుదునే యున్నాడు.

యుద్ధమునకు దిగమని నుంట్రిచెప్పిన సంగతితో అగ్ని పక్షములవారితో నేరీధించిరి. ఈసంగతి స్వీడనులోని వారికి కృత్తికముగ నున్నది. చిట్టలు కలిగించవలయునని ప్రయత్నించుచున్న కొందరు అతివాదులకు ఖండించిరి. ఇందులకు కూడ ప్రతివాదికిని కృత్తికముగ నున్నది. ఈ దీవులవిషయమై కొద్దికాలముగానే పరిష్కరింప బడునని ప్రతివాదులకు అనుకూలమువచ్చును.

ఒక మరణము.

లండన్ మే 19:—సర్ ఎడ్వర్డు ప్రెంచిగారి మరణము ప్రకటించబడినది.

విర్లాండు

కారుగ్గనగరమునందు సమావేశము

లండన్ మే 19:—ముఖ్యప్రతినిధులందరితోచాలసేపు మాట్లాడి పురజనుల యభివృద్ధియలను గ్రహించి ఆస్పిక్రుతు చుట్టి కాదుచ్చుగరమునండి వెడలిపోయెను.

విర్లాండు దేశపు యుగబాటు.

ప్రత్యేక కమిషన్ వారి విచారణ.

లండన్ మే 19:—ఈదినము ప్రభువువిచారణ జరిగినది ఇట్లునంటి తిరుగుబాటునగ్గకహారములతో విచారణ యెట్లుజరుగవలెనో, విచారణయందు సంగతినిదగ్గములు తెలిసికొనవలసిన జరిగినవిషయముయొక్క హాజీరింజప్రభువు నిర్ణయించెను. సర్ మాత్యూనేరాగారి ప్రభుత్వసాక్షి. 1,80,000 జాతీయ వాదులలో 11 కేలు మాత్రమే. ఈ ఆరాజక కృతహారము నందు చిట్టకొనిరిని వారు సాక్ష్యముచెప్పిరి.

విర్లాండు పరిపాలనము

ఆస్పిక్రుతు సంగి వాక్యములు.

లండన్ మే 19:—డెయిలీ మెయిలుపత్రికకు ఈ క్రింది తంత్రీవార్త వచ్చినది.—విర్లాండునందు ప్రస్తుతమున్న పరిపాలనాధ్యక్షుని తప్పక మారవలయునని ఆస్పిక్రుతు చుట్టి రూఢీగా కలికెను. డెల్లికొందు పాలనా నిర్వాహక సభ యొకటి యుండవలయును. అసభ వారికి కానననిర్వాహ అధికారములేదు. కొత్తపన్నులకు వేయుటకును, ఇండియన్ పన్నులకు కృత్తిచేయుటకు అధికారములేదు. వీరు పరిపాలనా విషయమున ఇంగ్లండునందలి కాదుచ్చుసభతో ఉత్తరవాదులు. ఈసభనుగూర్చిన యితరవిషయములన్నియు ఆస్పిక్రుతుచుట్టి తెలుల లండనుకు పోయిన వెనుక ఆలోచించును. కృతహారమున విషయపు బిల్లులో నూచింపబడిన పాలనావిధానమును ప్రతిపాదించుటకు ప్రయత్నమేమియు నుండదు. దీనివిషయమై లండను నందు విచారణమును ఆగించవచ్చును సాధ్యమైకంత త్వరలో జరిగితిర్పాలించబడినపద్ధతి అప్పుడే ఆచలులో నుంచబడును.

టెంకునూరునంది 12 గురు నైస్యమున చేరుటకువచ్చిరి. వీరిలో 10 మంది ఆర్మికదళము నందును. తక్కినవారు కదాటి దళమున చేరుకొనబడిరి.

ప్రాన్ను

పరాసువారి స్టీమరు.

లండన్ మే 19:—“మెరా”అను పరాసువారి స్టీమరు ముంచబడినది.

పరాసువారి ప్రకటనము

హారిన్ మే 19:— ఎయిరిక్ ఉత్తమున నోరకోట్ దక్షిణముగావున్న ముకందకమున కేతువు ప్రకాశించుకొన దలచి మాత్రె బడికాని వారిని కలెమిచేసితిమి. మ్యూనుసికి ఎడమతట్టున కేతువును అగ్నిగర్వమును గుఱిపించుచు నాచుండు క్రము 5 గంటలకు ఆనోకో మనము 804 వ గుట్టులపై బడిరి. కాని మేము వారిని మన అగ్నిగర్వ బలమున దగ్గరకు రావండ కలెమిచేసితిమి. రంగమునందుండుట ఫిరంగి యుద్ధము తీవ్రముగా జరుగుచున్నది. మ్యూనుసికి కడతక్కువ కేతువును నిలిచినిలిచి ఫిరంగులు కాల్చుచున్నాడు.

వెర్లు రంగము.

లండన్ మే 19:—నిన్న రాత్రి మ్యూనుసికి కల్పమున జర్మనులు విశేషప్రయత్నముచేసి ఆనోకో దెయిలును స్వాధీనముచేసికొన జూచిరి. వారిని సాచులు మూడుగురు వచ్చినను మన అగ్ని ప్రయోగము వారిని వెనుకకు నెట్టిచేయుచుండెను. కేతువు లనేవలె చాతురె. తెల్లవాడబామన 8 గంటలకు పరాసువారు వాల్తో ఉన్న కేతువుల నెదిరించి జర్మను కందకములలోవారి హామయేయును కొందరిని పట్టుకొనుచు నుండుచుపోయిరి. తరువాత 804 వ గుట్టుకు ఈకాశ్యుదికేదు మన్న కేతువులతో నొకవారిని పరాసువారు స్వాధీనము చేసికొనిరి. మ్యూనుసికి తూర్పు తట్టున ఫిరంగి యుద్ధము జరిగినది. పరాసువిమానదళము వెర్లుకు కుత్తరముగాపోయి 15 పెద్దబాబులను చేసిరి. ఈ 15 బాబులును కేతువుల నుండుచుండులకలై బడి వారిని ధ్వంసము చేసినది. మతీర్ బాబులు సీ కేకనద్ద రైలుస్టేషనుపై బడినవి. ఇతర 15 బాబులు డిహాన్ రద్ద నికొక నుండుచుండులకలై బడినవి. 24 బాబులు మెజ్ నెల్లాక రైలుస్టేషనుపై బడినవి. జర్మనులు వచ్చి లూనిల్లి, ఎసికెర్, టెల్ ఫోర్టులపై బాబులువేసిరి. చెప్పబడిన పద్ధతిమీయు కలుగలేదు. ఆయి, ఎయిసిలకు మధ్య జర్మను పదాతిదళమువారిని పరాసువారు రోడించిరి.

బొంబాయి ను 19:—బొంబాయి నగరమున వెం
మీద తిరుగు పక్కలను కొంతకాలమునుండి యుండినా
వారు నాశనము చేయుచున్నవని, ఇందును గురించి పూర్వము
జనానుబంధమును పొందుటకు లాజీమిండుచున్నవని ఇంకొక
యశస్యుని తెలుపుచు పోవుటను వెట్టిక బట్టలొట్టు, ముప్పు
వానిని మూసివేసిరి. ఇట్లు సాక్షుంకాలము బట్టల వర్తకు
నభివేసి తమ నమ్ముతి తెలుపుచు కొందఱు తాపత్యమున
బహు మూసివేయబడు నిశ్చయింపబడినది. నేను పోర్చుగీసు
శాసనమును విచరించి కొట్టకు యూసివేసిరి. నేటికింకీ ము
స్తాతాబజారు లక్ష్మీబాను భింజువాక్కాను ఘాల్ శత్రుకు, జ
బాకాను మూసివేయబడినవి. అక్కడ ఇక్కడ చరి
గుంపులుగ చేరి చచ్చుచుచున్నవి. కాటకగ్రామమును
తొక్కలను చంపులద్దతి పొగుండలేదని వర్తకు లనుకొ
చున్నారు.

చెన్నరాష్ట్రీయ మహాసభ

1916 వ సం॥ మే 20-వ తేదీ శనివారము చెన్నరాష్ట్రీయ మహాసభ మధురలో జరిగింది. మొత్తము వైది ఉపన్యాసములు, ఉత్సాహము మొదలగునవి సభ్యులు మిక్కిలి ఆసక్తిగా వహించిరి. మే 20-వ తేదీ మొత్తము సభ్యులు మిక్కిలి ఆసక్తిగా వహించిరి. మే 20-వ తేదీ మొత్తము సభ్యులు మిక్కిలి ఆసక్తిగా వహించిరి.

అయినా ఆంధ్రమహాసభకు సమాఖ్య 700 మంది ప్రతినిధులు, మొత్తము సభ్యులు 450 మంది ప్రతినిధులు ఉన్నారు. మొత్తము సభ్యులు 450 మంది ప్రతినిధులు ఉన్నారు. మొత్తము సభ్యులు 450 మంది ప్రతినిధులు ఉన్నారు.

సభ్యులు ఆంధ్రమహాసభకు మొత్తము సభ్యులు 450 మంది ప్రతినిధులు ఉన్నారు. మొత్తము సభ్యులు 450 మంది ప్రతినిధులు ఉన్నారు.

ఆంధ్రరాష్ట్రము

మరియు సభ్యులు ఆంధ్రమహాసభకు మొత్తము సభ్యులు 450 మంది ప్రతినిధులు ఉన్నారు. మొత్తము సభ్యులు 450 మంది ప్రతినిధులు ఉన్నారు.

అయినా ఆంధ్రమహాసభకు సమాఖ్య 700 మంది ప్రతినిధులు, మొత్తము సభ్యులు 450 మంది ప్రతినిధులు ఉన్నారు. మొత్తము సభ్యులు 450 మంది ప్రతినిధులు ఉన్నారు.

చర్చయంతో 40 నిమిషములలో ముగియవలసి యుండెను. కానీ సభ్యులు మాట్లాడుటకు సమయము నివ్వరి. మొత్తము సభ్యులు 450 మంది ప్రతినిధులు ఉన్నారు.

ఈ కలహములను మనము నేర్పూరించుకొని కొంత గలము. ఇట్టివంటి అశాంతియు మనకు కలిగినను యెదుటికడు వారికి మాన్యపడవలయును. అయినను ఇంత మాన్యమైన తీర్మానము ప్రత్యేకము నామగత వాటివరకు నిలిపివేయుట అచ్యుతమని చెప్పబడిన విషయముగా దానికి మాన్యముగ జేయుటకనకాశమిచ్చుట మొదటిపర్యాయము ఆమోదించబడవలెనని తీర్మానమునే రెండవపర్యాయముగా చర్చకు తెచ్చుట, దానికి ప్రతికారముగా చెప్పవలయు అంశములు విస్తారముగా నన్నను మిక్కిలి స్వల్పకాలము మాట్లాడి ప్రతికూటానికి అనకాశమిచ్చుట, తాచిన నీ తీర్మానము విషయమై జరిగిన చర్చ మిక్కిలి మాన్యపడవలయును. అయిన ప్రజలు తమనాదను సమైక్యము యిది తగవులగుట కొంతకంత న్యాయముగానే యున్నది. ఈమధురసభలో జరిగిన స్వలిపి పాలన తీర్మానముగూర్చి బలముగా మాట్లాడునట్లు ప్రతినిధుల సభకడండిని కాంగ్రెసునకు పంపుటయే యిట్టి విషయము లందు చేయవలసిన పనిగా నున్నది.

* * * * *

మై సభ్యులు కృత్రిములవలన మనయాశయ మొడి పోయినను, సభ్యులు సులభముగా మనయాశయము నుర్పకాంగ్రెసులోనే పగొరవముగా చూపవచ్చును. అట్టి చర్చలవలన ఎక్కువ శ్రేయస్సు లభించగలదు. — “ఆనీలి సెంటు.”

వినిగిగుటను ప్రభువు.

రైతుల పరిస్థితిలో చెప్పిన సంగతులు.

అందు మే 19-వ తేదీ రైతుల పరిస్థితి వినిగిగుటను ప్రభువు తో మాట్లాడిన సందర్భమున వాటిలు చెప్పిరి. హిందూజాతీయ పరిపాలనమునందు భారతీయుల కధిక ప్రాముఖ్యము కలిగించుట అంగీకారము అత్యవసరము. అర్హుల భారతీయులకు ఇప్పటికంటే ఎక్కువగ ప్రభుత్వోద్యోగాలు నిచ్చుట అంగీకారము కే యధ్యంతరము ఉండదు. నిర్బంధక తీర్మానము తీసివేసి సామ్రాజ్యసభయందు భారతీయులకు ప్రాతినిధ్య మిచ్చుట పరిపాలనమునందు భారతీయుల కున్న బలము బడికి నిదర్శనముగ నున్నది. స్థానిక స్వపరిపాలనము నందు కార్యకర్తల అధిక ప్రాముఖ్యము ఉండవలయును. ప్రజల యందు నీతియు భావజీవమును ప్రబలమునకు కొలది అధికార ప్రాప్తి బలము కల్గించవలయును.

Andhra Dramatic Competitions.

ఆంధ్రనాటక ప్రదర్శన బహుమతులు

గుంటూరునందు భారతి అసోసియేషన్ (Bharati Association) వారు ఉత్తరప్రదేశ్ నాటకలలోనున్న అన్ని నాటకకంపెనీల వారికి డెలిటేషన్ యాజ్ఞాపకముగా:-

బ్రహ్మశ్రీ కవిపుంగవులగు చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహ మహాపండితులచే రచించబడిన ప్రసిద్ధ యాదవము (కౌర్మ కూర్మలో జరికానురంభ నామక అంకములు) నకు ప్రదర్శించుటకు 1916 సం॥ 15 జూలైగా నీదిను సుదహరించబడిన దరఖాస్తు రుసుముతో సహా సభ్యులను వెల్గినిడెంటు గారికి పంపుటను వారిచే 1916 సం॥ 1 వ జూలైను లగాయకు గుంటూరుపురమున నాటకములు ప్రదర్శించవలయును. సదరు దరఖాస్తుదారుల నాటకకంపెనీకి సంబంధించినవారుగా సుందరతలం. తమ నాటకాభ్యుదయద్యారా దరఖాస్తులను తంపు కొనవలెను — దరఖాస్తు రుసుము రూ 4.0-0.

పత్రికములు

నరకానుకు 75 రూ॥లు విలువగల బంగారు పతకము, కృష్ణుకు 75 రూ॥లు విలువగల బంగారు పతకము. మిరిన్ని నాటకకంపెనీవారికి 75 రూ॥లు విలువగల వెండిగిన్నె ఖాయముగా నియమమును. దరఖాస్తులు పంపుటను మొదట జడ్జిల పేర్లున్నా నూల్కున్నా వెంటనే తెలిపబడును. ముందపాటి పేంకబవరదరాజం శర్మ బి. ఏ. ప్రెసిడెంటు, ఏకా సుబ్బారాయుడు, జాయంటు సెక్రటరీ, 15-5-16. భారతి అసోసియేషన్, గుంటూరు.

South India.

Indian Women's University.

POONA, May 19. It is understood that the Chancellor of the Indian Women's University will be called the President, and the Vice Chancellor the Vice President. There will be an executive body of the University consisting of the President, the Vice-President, the Secretary, the Principals of affiliated colleges, and seven members to be elected by the Fellows.

A Deputy Director of Agriculture for Madras.

OOTACAMUND, May 19. The Secretary of State has sanctioned the creation of a deputy Directorship of Agriculture for the Madras Presidency to deal with questions affecting cattle breeding and dairy operations and has appointed Mr. Allan Carruth to fill the post. Mr. Carruth studied at Glasgow and Scotland Agricultural College and underwent a course in science and practice of dairying in Scottish Dairy Institute, Kilmarnock and holds diplomas in agricultural science and dairying and has served as agricultural instructor in Ireland and under the Edinburgh and Scotland College of Agriculture as organiser of Agricultural and dairy schemes.

Punjab.

Subscriptions for War Hospital.

AMRITSAR, May 19. A meeting of the citizens was held to-day in the Town Hall for the purpose of raising funds required in connection with the war hospital which is to be opened at Amritsar. Mr. King, Deputy Commissioner presided. He wished the public to understand clearly that the Government was providing a fully equipped war hospital of 100 beds for the wounded Indian soldiers, the Government bearing all cost of equipment and subsequent current expenses. The Amritsar Municipal Committee on the other hand has lent a new eye ward, to be used as war hospital and has agreed to expend Rs. 5000 on installing electrical lights and electrical fans. In short the hospital would be complete in all essentials without any aid from voluntary subscriptions. Yet for wounded men and convalescents something over and above mere essentials was required and these extra comforts from funds raised by voluntary subscription. He asked not for one lakh or two lakhs but for as much as the people of Amritsar were disposed or were able to contribute and assured them that they would have the satisfaction of knowing that every rupee contributed would be well spent on a worthy object. The formation of a sub-committee to manage the fund was proposed and a list of subscriptions was immediately opened.

United Provinces.

The Hindu University.

ALLAHABAD, May 19. The Hon'ble Dr. Sunderlal, Vice-Chancellor, Benares Hindu University, has issued a note to say that the constitution of the University Court and Senate will now have to be completed. These two bodies will then elect Executive Committees, Council and Syndicate respectively. The Senate will proceed to constitute various faculties, and the Senate, Syndicate, Court and Council will then proceed to appoint a Board of Appointments. This Board will proceed to select and appoint the necessary number of teachers for the University. Various other elections will also have to be made, including that of Pro Vice-Chancellor. The University Court will hold its first meeting on the 16th July next.

Burma.

When the War Will End.

The L. G.'s Speech.

RANGOON, May 19. In the course of his speech on Tuesday in reply to the address presented by the inhabitants the Lieutenant-Governor dealing with the war said that he was not in a position to tell them when the war will end, but this much he dared say: — It would not end until the Allies had vindicated once more and more clearly than ever the cause of freedom and justice which had made the British Empire what it was and had welded together into one homogenous whole the most powerful and most diffused empire the world had yet known. In these peaceful hills the shock of battle was not felt. Thunders of fighting were not heard but His Honour doubted not that there was deep determination to do all in their power lay to help this war to a swift and satisfactory conclusion and to assist the ministering as far as in them lay, to the comfort of our brave soldiers at the front who were upholding the Empire's cause. His Honour expressed his pleasure at having an opportunity of seeing the celebrated ruby mines and of meeting them. His Honour's tour in Upper Burma had been full of interest and instruction to him and he had gained in the last fortnight practical knowledge of forest working in Upper Burma which he could not acquire in anything like same degree in correspondence. He wanted to see as much of Burma as possible. Hitherto he had seen conditions which filled him with hope for the future of this great beautiful and attractive country.

India Consolidation Bill.

Burma Chamber's Protest.

RANGOON, May 19. The following telegram has been sent to-day to H. E. the Viceroy by the Burma Chamber of Commerce. The Burma Chamber of Commerce respectfully beg to offer the strongest possible protest against the bill in the House of Lords supplementing the India Consolidation Act as outlined in Reuter's telegram of the 8th instant and in order to prevent heated controversy during the war they venture to suggest that the Secretary of State be informed of this protest, and urged to drop the bill on the ground that it is of highly controversial nature and serves to deprive the subject of his rights which the Privy Council in the Moment case held to be insufferable and on the ground that it was introduced without notice to Indian public who will almost certainly stoutly oppose it.

THE GREAT WAR.

Irish Revolt: Commission of Enquiry Begins Work.

STRUGGLE FOR BAGDAD: ENTERING A NEW PHASE.

British Trade After War: Mr. Chamberlain's Statement.

ANZACS SUCCESS IN EGYPT.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

War of Munitions: Allies Inexhaustible Supply

LONDON, May 19.

Speaking at Aberdeen Mr. Henderson said that when the next offensive occurred despite prodigal expenditure of shells we should be able to continue not for days but weeks.

Compulsion Bill.

LONDON, May 19.

The Lords have passed the second reading of the Compulsion Bill.

Indian Member of Secretary of State's Council. Received in Audience by King.

LONDON, May 20.

Sirdar Daljit Singh was received in audience by the King to-day.

A Trawler Sunk.

LONDON, May 19.

The British trawler "Research" has been sunk. A German submarine shelled the trawler before men were able to leave killing one and wounding the skipper and another.

Possible General Election in September.

LONDON, May 19.

The "Daily Telegraph" says that Ministers are preparing for the possibility of a general election in September.

Vote for 300 Millions.

It is understood that Mr. Asquith will demand vote of credit of 300 millions on May 23rd.

The Revolt in Ireland.

First Sitting of the Commission of Inquiry.

LONDON, May 19.

The Commission which is inquiring into the Irish rebellion held its first sitting to-day. Lord Hardinge explained that he proposed to inquire what was the nature of the official system of obtaining information on such matters as outbreaks, and what steps were taken when such information had been obtained.

Sir Matthew Nathan was the first witness. He testified that out of 180,000 nationalist volunteers not more than eleven thousand had supported the disloyal propaganda.

Conferences at Cork.

LONDON, May 19.

Mr. Asquith left Cork after prolonged conferences with representative men. He received ovation from a crowd.

Trade Policy After War.

Remarkable Speech in Parliament by Mr. Chamberlain.

LONDON, May 19.

Mr. Chamberlain, speaking in the House of Commons, made a remarkable speech, in which he foreshadowed the definite trend of ideas towards a new national and imperial trade policy after the war. It was neither protection nor free trade, but a system, however imperfect, which could be developed hereafter to promote the trade of the Empire. He was speaking on the Finance Bill, and he showed the enormous financial strength of the nation, especially as compared with Germany. Turning to trade, he emphasised that manufacturers who were making sacrifices for war work had established a claim to consideration. We were using up capital for purposes of the war, and the Government must see that pivotal industries continued to exist and that industries vital to Britain which we had negotiatd at the outbreak of the war must be maintained. We had made an immense advance towards agreement. Mr. Chamberlain added that the British representatives at the Economic Conference would not be bound by any rigid school of economic thought.

Lord Bingham on Indian Aspirations.

LONDON, May 19.

In an interview with Reuter's representative Lord Bingham said that it was the deliberate and steady policy of the British Government to associate Indians more and more with the Government of India, and any reasonable advance of qualified Indians in the services would meet with general assent and appreciation. The action of the Indian Government with regard to indentured emigration and Indian representation at the Imperial Conference showed the effectiveness of Indian influence in the administration, and Indian influence in Local Self-Government was still wider, and official control would be relaxed with the rise in public spirit and morality.

The Air Debate.

The New Air Board's Powers.

LONDON, May 19.

In the course of his speech in the House of Commons during the Air Debate, Mr. Tennant said that the New Air Board would be free to discuss matters of general policy, and also combined naval and military operations and designs of machines. If either the Admiralty or the War Office failed to agree, the President could refer the question to the War Committee. The Board would also co-ordinate the supply of material and prevent competition between the two branches.

The Pope and the War.

Statement by Sir Edward Grey.

LONDON, May 19.

In the House of Commons Sir Edward Grey said that Sir Howard had informed the Government that the Vatican had not communicated with anyone regarding Peace, but had made representations to Germany with a view to the abandonment of submarine warfare.

Shiraz Colony Prisoners.

Death of a Member.

LONDON, May 19.

In the House of Commons Sir Edward Grey announced that he regretted to say that Mr. Pettigrew, a member of the British Colony from Shiraz who were taken prisoners by Germans, had died at Ahram on April 27th from heart disease. He had no information as to whether death was accelerated by the unhealthy conditions in which the prisoners were forced to live. The suggestion that an allowance should be made to the widow and five children had been communicated to Mr. Chamberlain.

General Election in Autumn.

Not Improbable.

LAHORE, May 19.

LONDON, May 18th.—The Parliamentary correspondent of the "Daily News" says that a general election in autumn is not improbable. Organisers on both sides are considering a scheme combining a new register with redistribution. ("C. and M. Gazette.")

The S. S. "Golconda."

LONDON, May 19.

The "Golconda" has arrived at Tilbury with the Germans deported from India.

The death of Major Yieldman, author of "Lays of India" is announced.

Messrs. Montague's silver report says that the tone of the market is good though fluctuations in price are wide. Coinage demand continues, but supplies are larger owing to sales from Indian bazaars besides normal sources. Apparently an export tax of ten per cent "ad valorem" has been imposed on gold and silver by Mexico instead of prohibition. China's financial difficulties make exports of silver from China more unlikely than ever.

The Group System of recruiting closes on June 7th.

The death is announced of Sir Edward French.

France.

French Budget.

LONDON, May 19.

PARIS.—Introducing provisional credits M. Ribot proposed increased taxes on alcohol, wine, and tobacco etc. He estimated these would provide additional thirtysix millions sterling.

Vote of Censure Postponed.

The Chamber postponed the debate on the vote of censure on Government on the motion of Mr. Briand, who said amid cheers. "We are at the decisive hour when we are justified in the most sanguine hopes. Therefore most profound confidence between Government and Parliament is essential to ensure victory."

A French Steamer Sunk.

LONDON, May 19th.—The French steamer "Mira" has been sunk.

French Activity At Verdun.

LONDON, May 19.

Very lively activity on the part of the French at Verdun is reported in a communique which says: The Germans west of the Meuse, after artillery preparation, made several attempts during the night to capture the Avocourt redoubt, but were every time repulsed, suffering most serious losses. Then the French made a successful attack at 3 in the morning north of Mort-homme, killing or capturing the occupants of

TELEGRAMS.

the German trenches. Simultaneously they seized after a sanguinary fight an enemy fort strongly organised on the north-east slope of Hill 304. There was mutual bombardment east of the Meuse. French air squadrons continued their attack northward of Verdun, dropping fifteen heavy calibre bombs on important munition works near Sedan, five on the railway station at Sedan, fifteen on the munition depot at Dezau-nis and twenty-four on the station at Metz-Sablons. German aeroplanes attacked Luneville, Epinal and Bel-fort, causing unimportant damage to property. The French defeated a strong German infantry reconnaissance between the Oise and the Aisne.

French Report.

Strong Enemy Attack Repulsed.

LONDON, May 19.

PARIS.—Last night's communique says:—North of the Aisne we dispersed an enemy detachment which attempted to approach a trench south of Nouvron. The enemy on the left of the Meuse, after violent bombardment, strongly attacked Avocourt Wood and Hill 304 at five in the afternoon. They were stopped by artillery and maxim fire, which inflicted heavy loss. Artillery activity continued most violently in the whole sector. There was intermittent bombardment on the right of the Meuse.

Fighting on British Front.

Thirteen Aerial Combats.

LONDON, May 19.

Sir Douglas Haig in a communique last night said:—There was considerable aerial work yesterday. Thirteen combats took place, and it is believed that a hostile machine was felled. It was seen descending vertically. The enemy, in the afternoon, after strong bombardment, gained a mine crater held by us on the Vimy ridge. A strong hostile patrol last night tried to rush the post near Wiltje, but were repulsed. There is nothing noteworthy to report to-day.

Italy.

The Rome Communion.

LONDON, May 19.

ROME.—The communique says that the Italians in the Adamello Zone made a fine haul of arms, munitions and stores which the Austrians abandoned. The Italian Alpini have extended the ground carried on the crest north of Fargoriam.

The Austrians in Ledro valley after a furious all night bombardment attacked our positions on the slopes of Monte Pari at dawn on the 17th. They were repulsed with very heavy losses.

The enemy in Lagarina valley using numerous heavy batteries resumed the bombardment of our positions at Zugnatoria and then launched five violent attacks. Each was hurled back with bloody losses. The enemy continues to bombard incessantly our main line of resistance. All attacks have been repulsed. An Italian counter-attack brilliantly recaptured part of a trench in the Montfalcone sector.

Austrians Principal Effort.

Crumpled Up by Italian Fire.

LONDON, May 19.

A communique issued in Rome says that the principal Austrian effort was in the Lagarina Valley, where five fierce attacks on the slopes north of Zugna were crumpled by devastating artillery and rifle fire which inflicted enormous losses. Hundreds of enemy corpses were carried off by the swift Adige current. Repeated attempts to attack in the Asiago sector on Monday night failed so badly that the Austrians were inactive throughout Tuesday. The attack in the Suzano Valley lasted all Monday night and was continued in the morning. It was repulsed, and then an Italian counter-attack forced the enemy to retreat, leaving several hundred prisoners. The enemy's artillery was very active on the rest of the front, where numerous sporadic attacks in the nature of diversions are all repulsed with serious enemy losses. Aircraft on both sides carried out incessant bombing raids.

Austrian Offensive Falls.

Slight Importance of Italian Retreat.

LONDON, May 19.

Italian experts do not attach much importance to the slight retreat from the advanced Italian lines on the short front between Roveretta and Lake Garda and point out that the Austrians hoped by a violent attack in the Southern Trentino to paralyse the Italian advance on the western and eastern front. But the Austrian object has not been achieved, has neither has the Italian advance been stopped nor is the southern front shaken. It is estimated that the Austrians have concentrated fifty thousand fresh troops from the Galician and Rumanian fronts in Trentino, but an Austrian offensive on a great scale is considered improbable, especially in Southern Trentino, which the Italians have fortified very strongly.

Austrian Offensive in the Alps.

LONDON, May 19.

The Italian Press comments on the Austrian offensive are marked by a note of calm confidence. According to the "Corriere D'Italia" the enemy has been employing five corps, his objective being a mountainous region which is formidably occupied. This offensive had long been foreseen and the Italians command had taken the necessary measures to meet it.

Russia.

German Attacks in Jacobstadt.

Their Character.

LAHORE, May 19.

LONDON, May 18th.—It is announced in Petrograd that the German attacks on the Jacobstadt region have been suddenly broken off. They constituted only an episode of a reconnaissance character. The enemy is not at present operating against Riga, Dwinsk or Jacobstadt. ("C. and M. Gazette.")

TELEGRAMS.

Germans' Plan of Future Operations.

Attack on Riga-Dvinsk Line by Land and Sea.

ALLAHABAD, May 19.

LONDON, May 17th.—In an article published in Paris, General Cherfils states that the Germans contemplate land and sea operations against the Riga-Dvinsk line. They must increase their eastern force by one man per yard. It is improbable, he holds, that the depots contain the necessary men. The wreckage of Verdun certainly would not provide them if the Crown Prince could disengage himself from his entanglement. There is, thus, according to the writer, every reason to hope that the Verdun battle will be followed by the final stage of the war. General Shumsky, he adds, is of opinion that the Germans contemplate holding the Russian flanks and attacking the centre on either side of the Pinsk marshes with 35 divisions, but as Hindenburg is unlikely to make any attempt until he considers the conditions highly favourable, a further postponement may confidently be expected. ("Pioneer.")

Turkey.

Condition of Syria.

ALLAHABAD, May 19.

The "Pioneer's" Cairo correspondent writes:—A prominent Syrian who has just succeeded in evading the vigilance of the coastal authorities says that the condition of Syria was beyond description and the sufferings of the people are far worse than those they underwent in 1860 when the French came to their rescue. All inhabitants, Jews, Christians and Moslems, rich and poor, are suffering equally from hunger, disease and persecution. Business is at a stand still. The shops which used to sell luxuries are all closed. Those selling food and clothes are all empty. The poor live on orange and lemon rind and bits of sugarcane. Roads between the towns and villages are thronged with famished people, many of whom fall down by the roadside and die. To add to the trouble the Turks have flooded the country with paper money.

The Struggle for Bagdad.

Co-ordination of Russian and British Movements.

LAHORE, May 19.

LONDON, May 18th.—The "Daily Chronicle's" Petrograd correspondent says that the movements of General Gorringe and General Baratoff commanding the Khavikin Russians are being strictly co-ordinated and the struggle for Bagdad is about to enter a new and interesting phase. ("C. and M. Gazette.")

Belgium.

Belgians in Britain Ordered to Enlist.

LONDON, May 19.

All Belgians in Great Britain to the age of 35 have been ordered by the Belgian Minister of War to enlist in the Belgian army.

Holland.

The "Tubantia" Affair.

German Statement.

LONDON, May 20.

AMSTERDAM.—It is officially stated that Germany declares that a torpedo was fired from a German submarine against a British warship, ten days before the "Tubantia" sank and that the torpedo floated and struck the "Tubantia". The Dutch Government will continue the negotiations. It is pointed out that a torpedo cannot float without losing its explosive power. It is also recalled that two witnesses saw the torpedo approaching the "Tubantia."

Gold On Board.

LONDON, May 19.

AMSTERDAM.—There was £70,000 of gold on board the "Batavier Fifth."

Sweden.

The Alands Islands.

Debate in Parliament.

LONDON, May 19.

STOCKHOLM.—A debate took place in the Riksdag to-day upon the burning question of the alleged fortification of Aland islands belonging to Russia, which commands the approaches to Stockholm. Members emphasised the enormous importance that this Archipelago should, from the military point of view, be in the same state as before the war. The Minister for Foreign Affairs repeated emphatically that Sweden was resolved to maintain the strictest neutrality. The Minister affirmed that all recognised the supreme importance of the question of the Alands, and the Government would neglect nothing to maintain Swedish interests.

All parties concurred in the Minister's declaration of the maintenance of neutrality which has given great satisfaction throughout Sweden, as has also the denunciation of extremist factions which are trying to stir up trouble. There is a very hopeful feeling that the vital Alands questions will soon be settled.

EGYPT.

An Enterprise Against Bayoud.

LONDON, May 19.

An official despatch from Egypt reports a successful enterprise by Australians and New Zealanders against Bayoud. The enemy did not resist but fled. They were pursued, but the great heat and sandy ground impeded pursuit. Thirty-six camels and much Turkish ammunition were captured, and the enemy camp was destroyed.

China.

The Moratorium.

LONDON, May 19.

PEKING.—Well informed quarters state that the moratorium is due to a serious depletion of the Banks'

TELEGRAMS.

reserves and to huge uncovered note issue. It is understood that the receipts of customs, which by treaty rights can demand payment in specie, are sufficient to meet all foreign obligations.

Situation Calmer.

LONDON, May 19.

The situation in China is calmer. It is understood that assistance has been offered by foreign Banks through the Bank of China in Shanghai. The assistance may not be required.

Germany.

New War Taxes.

LAHORE, May 19.

LONDON, May 18th.—The Reichstag, the Imperial Government and the Federal States are unable to agree concerning the proposed new war taxes. ("C. and M. Gazette.")

Three German Steamers Sunk in Baltic.

LONDON, May 19.

STOCKHOLM.—Three large German steamers have been torpedoed and sunk after warning in the Baltic it is believed by Russian submarines. The Captain of one steamer was taken prisoner. Four Germans are missing and four are slightly injured.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, May 19.

The following telegram has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State dated the 17th May. The troops of Lancashire Fusiliers after explosion of mines occupied enemy forward line on Vimy ridge on a front of 250 yards and inflicted considerable casualties. The enemy made three unsuccessful raids on our trenches near Hebuterne round Verdun. There was artillery activity but only two small German attacks near Hill 304 and near Thiaumont, both failed.

The Austrians made a general attack on the Italian front. Fighting was especially severe in Trentino. After an intense bombardment the Austrians attacked with masses of infantry positions between Adige and Upper Astico. Italians after inflicting very serious losses withdrew to their principal lines of defence. Along the rest of the front artillery fire and infantry attacks had the character of diversion though there was stubborn fighting in Monfalcone zone. Austrians made an air raid on Venice and the Italians air-raided the railway stations and Contonments on the Carso.

The Germans attacked the positions south of Dvinsk and gained partial footing on the front trenches. The Russians counter-attack dislodged them. Russians repulsed the attempted Turkish advance in Diarbekr direction. The Russian advance in the direction of Mosul continues.

Plague Figures.

SIMLA, May 19.

Mortality from plague in India during the week ending the 13th May was 1503 of which 1138 proved fatal. There were 212 deaths in Bombay Presidency and Sind 18 in Madras 2 in Bengal, 123 in Behar and Orissa, 245 in United Provinces 54 in the Punjab, 75 in Burma, 10 in the Central Provinces, 17 in Mysore, 376 in Hyderabad State and 6 in Kashmir.

Calcutta.

Joint Stock Companies.

New Registrations.

CALCUTTA, May 19.

Eighteen Companies were registered in India during March last with a total authorised capital of Rs. 38,99,000. Six trading companies accounted for 17½ lakhs; two tea-planting companies for 9 lakhs, two banks for 4½ lakhs and a printing company for three lakhs. Two biggest flotations were seven and half lakhs. Dibru Darrang Tea Co. and H. P. Blackburn, Rice and wheat dealers six lakhs. Totals for twelve months 1915-16 show that 125 companies were floated with a capital of seven crores five and half lakhs. Eight railways represented two and quarter crores, and forty-two trading companies one and quarter crore. Mill companies were created as follows:—Three jute mills 63½ lakhs, three cotton mills 29 lakhs, two mills (unspecified) 25 lakhs. There was one gold mining company floated for one lakh and half. Sixteen banks were floated for 21½ lakhs. There were only two new insurance companies in the year with a nominal capital of Rs. 70,000.

Barisal Conspiracy Case.

The Appeal in the Supplementary Trial.

CALCUTTA, May 19.

At the High Court to-day Justices Chitty and Walmsley were engaged in hearing the appeal in the supplementary Barisal conspiracy case. In this case Madan Mohan Bhowmick and four others were convicted by the Sessions Judge of Backerganj. Disagreeing with the Assessors as to the charge of conspiring to wage war against the King under Section 121 A of the Indian Penal Code, the Judge sentenced one accused to fifteen years transportation and the rest to ten years' transportation each. In the original conspiracy case there were 26 accused. After the case had gone on in the sessions there was a sort of compromise, by virtue of which the case was withdrawn against fourteen accused and the other twelve pleaded guilty on the understanding that the Government would remit whatever sentence the Judge might pass on them

to a stated period. After that trial was over the present five appellants were arrested. The same evidence which had been adduced in the original case was also adduced in this case, with this difference, that in the supplementary case there was the additional evidence of a third accomplice, Prionath Acharya, who was one of the twelve who pleaded guilty in the original trial. While in jail he made statements of an incriminating nature against a large number of persons, including the appellants. The case is proceeding and is likely to last about a fortnight.

Cooch Behar Theft Case.

COOCH BEHAR, May 19.

At yesterday's hearing of the Palace Jewel theft case the prosecution having closed their case the Magistrate recorded the statements of the accused before framing charges. The accused Jamaluddin, Chobdar of the palace was first questioned. He admitted that he had committed the theft and he had given certain stolen articles to the police when his house was searched. He said his confession was true and voluntary and added that it was at the instance of Kumar Kanakendra Narayan and Dwijendra Lal that he committed the theft. Accused Bankim Chandra Des Gupta stated he knew nothing about the theft. Mr. S. K. Sen, Counsel for the accused Bankim urged that there was no evidence to connect Bankim with theft and therefore he ought to be discharged now before the framing of charge. The Magistrate accepted Mr. Sen's contention and said that he was satisfied that there was no evidence against Bankim but there was no harm in charges being framed against him. He further remarked that he was not going to increase his bail and it would be very much better for Bankim to obtain acquittal at the end of the trial. Accused Inspector Akter was next questioned by the Magistrate. He gave detailed description of events pertaining to the recovery of the valuable diamond.

Jamal Chobdar who pleaded guilty yesterday was convicted to-day by the Additional Fouzdar Ahlikar Mr. P. Chatterjee, and sentenced to one year's hard labour.

Bombay.

Destruction of Stray Dogs in Bombay.

Resented by Hindus.

BOMBAY, May 19.

For some time past the Bombay Municipality has been carrying on a systematic campaign of destruction of stray and Pariah dogs found in the city. This has been a matter of much criticism and resentment among the orthodox Hindus, who argue that it is an insult to their religious feelings. Since yesterday the feeling has been very high, as a consequence of which most of the cloth markets controlled by Hindus, share bazars and many other business places have been closed down as protests. Last night the employees of the cloth market held a meeting, at which speeches protesting against the destruction of dogs were made, and it was resolved to close the market. The resolution was given effect to to-day, and since this morning Moolji Jaitha market, Lakshmidas Khimji Market, Bhuleshwar Javeri Bazaar and Share Bazaar remain closed. A large number of people collected here and there to discuss the subject. In Cotton Green also opinion is expressed condemning the method adopted by the Municipality.

Parsi Lady Killed by Motor Car.

Coroner's Jury's Rider.

BOMBAY, May 19.

Want of properly trained traffic Supervisors at crowded road junctions was the subject of a rider made by a coroner's jury to-day when an inquest was held touching the death of a Parsi lady named Aimali M. Framji Gandhi who was run over and killed by a motor car. A few days ago the deceased lady walking along Lamington Road came up to the junction of the Grant Road, a busy locality where she did not notice the approach of a motor car driven by Mr. R. S. Davar when Mr. Davar noticed the lady it was too late to apply brake although he forcibly did so. The matter has evoked considerable local interest and the jury to-day returned verdict of 'accidentally run over' and added the rider mentioned above.

Latest Telegrams.

A message to the "Daily Telegraph" from Rome states that the Austrians are endeavouring to exaggerate the importance of their success in the direction of Asiago. The Italians had not invaded this part of Austria owing to the formidable fort an Isersena. The Austrians meanwhile have not penetrated deeply into the Italian territory which is here a desolate region. Owing to the nature of the country the deployment of large force was impossible and the Austrians sacrifice masses of men to gain a few kilometres.

The "Telegraph's" correspondent at Milan lays stress on this consideration and points out that in the deep mountain valleys the enemy ran great danger of being caught in a trap.

The "Corriere de la Sera" declares that the Austrians having given up all hope of recapturing Montfalcone determined to destroy it, and adds that it is questionable whether a single house in the place remains intact. The same authority states that when the Austrian infantry left their trenches on Monday the Italians allowed them to advance and then suddenly encircled them and mowed them down with machine guns.

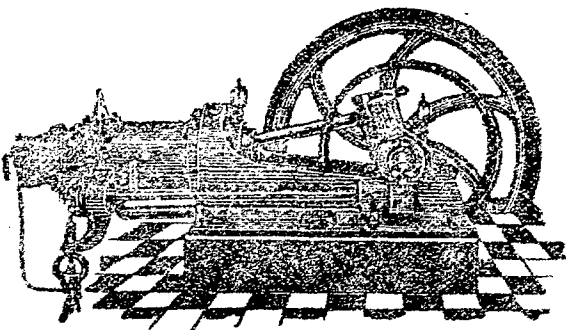
Existing Irish Administration Must End.

LONDON, May 19.

The "Daily Mail" has received the following telegram from Dublin. Mr. Asquith has definitely decided that the existing system of Irish administration must end. The idea chiefly discussed has been the formation of an Irish Executive Council sitting in Dublin responsible to the British House of Commons but not empowered to enact legislation or raise taxes. Details will be considered on Mr. Asquith's return to London. There will be no attempt to introduce Home Rule as defined in the Home Rule Bill. It is believed that negotiations in London will be short and that the new scheme if agreed to will be brought into force immediately.

రామనాథ స్వామిదేవాలయ కృతకార్యములు (కరపనామములు) యింజనులు

3 మొదలు 60 గజముల వరకు వలకు స్వేదన పామానులు సహా స్థాపనకు ఉంచబడును. గుంటూరు, రాజమండ్రి, పితాపురము, తణుకు, విశాఖపట్టణము, పాలకొల్లు, భీమవరం, కుంభకోణం, తంజావూరు, బళ్లారి, రామన్నాడు, కారకాలు, నాగపట్టణము, కోయంబూరు, పెంగల్పట్టణ, వగైరా పట్టణములలో, మాయంజనులు తృప్తికరముగను అతి సులభముగను పనిచేయుచున్నవి.

జీవీపాక్షను స్త్రీయు యింజనులు, గ్యాసు ఇంజనులు, బోయిలర్లు సెంట్రీఫ్యూగలు (వల్తులు) పీల్ల వంపులు, డాంక్ పంపులు, చెత్తితో పంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు, యేలాటి కర్రనైనను గ్యాసు ఇంజను వగైరాల కంటె యెక్కువగాను బాగుగానున్నట్లు, టిటార్లున్నట్లు, బియ్యముచేయు హల్లులు ఊలర్లు బెల్లింగులు, సాప్టింగులు, ఫ్యాక్టరీలకు కావలసిన అనేక విధములైన సామానులుమావద్ద విరివిగాను, సరసమైన పరికరములను దొరకును. తప్పిలు తెలిసికొనువాడు దయచేసి మాకు వ్రాయును.

262 ఇండియన్ కామర్స్ అండు ఇండస్ట్రీసు కంపెనీ, బ్రాంచ్ ఆఫ్... ఇంజనీయర్లు మెషిన్ల వరకులు. మదరాసు

నిమల (REGD)

265 హేర్ ఆయిల్ సింథెటిక్ హేర్ ఆయిల్ పెంట్రుమలను వృద్ధి చేయును. నెరసిన పెంట్రుమలను, ఎజ్జిని పెంట్రుమలను నలుపుచేయును. రాజు పెంట్రుమలను ఆపును. మేడనును చల్లగానుంచును ఇది బహువిధములైన నువాసలతో కూడియున్నది. దీనిని ఉపయోగించువారలకు పూచిన పుష్పములతోటయం దున్నట్లుండును. గాంధీ 300 మైమారునందుంచబడిన ఎగ్జిబిషనునందు దాని పరిమళమునకు ఒక నువర్ణ పతకము నిచ్చిరి. మతియే భారతదేశమందుంచబడిన ప్రదర్శనమునందు బొంబాయి గవర్నరుల సాహేబు హిజ్ ఎక్సలెన్సీ లాన్డ్ వెల్లింగ్టన్, జి. సి. ఐ.ఇ. గారు ఒక యోగ్యతాపత్రము నిచ్చిరి. భరణు. బుడ్డి 103 గూ 10-00, 33 10-00, తపాలాకర్పణ ప్రత్యేకము, పోస్ట్ ఏజెంటు: కాకు అండు కో, సి. పి. టూగు చంద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి.

బ్యారన్ అండు కంపెనీ (Baron & Co.) వారి మేలైన సువాసన నవ్యపుష్పాది, సాదానవ్యము.

ప్రస్తుత మూల గ్లాసుబుడ్డి 1-కి రూ. 0-4-0 డజన్ బుడ్డకు రూ. 2-8-0 పాకింగు ప్యాకేజీలు ప్రత్యేకము. మొదటితరం సాదానవ్యం శీత 1-కి 0-14-0 రెండవతరం శీత 1-కి 0-12-0 రెండవతరం శీత 1-కి 0-12-0. బ్యారన్ అండు కంపెనీ. 18 యె. సెంటులైక్ బీచ్, మదరాసు.

అపూర్వమైన గంధములు

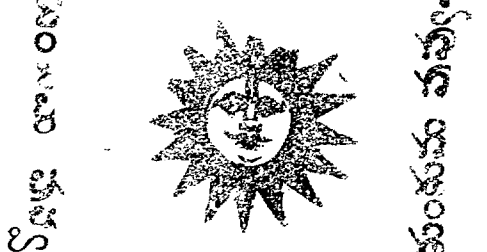
- 1. త్రివర్ణదీపిక:—టీకా తాత్పర్య విశేషార్థ నవ్యతరం, అరవమునండి తెలుగులో, కి భాషాంతరికరింపబడినది. భర్త కాండ 1.0-0
2. త్రివర్ణదీపిక:—అర్థ కాండ, మన పూర్వులకు రాజకీయవిషయములందు గల ప్రభావమును దీక్షలన తెలుంగవచ్చును 1.4-0
3. ఆర్యవిద్యారహస్యము:—వచనము 0-12-0
4. ఈశ్వరదర్శనము:—,, 0-12-0
5. సనత్కుజాతీయము:—శంకర భాష్యాంధ్ర టీకా తాత్పర్య సహితము 0-12-0
6. సంస్కృత భారతము:—ఆంధ్రాక్షరము 18 వర్ణములు, నిర్దుష్టమైన ప్రతి 18-0-0 నిర్దుష్ట కర్తావ్యములు, అక్షరగంధములు, తొట్టివైద్యగంధములు, అంశంకరాచార్య, గాయత్రీ మున్నగు పటములు మాదగ్గల లభించును. విషయము:—మూసేజరు స్వధర్మప్రకాశిని, గుంటూరు, అని వ్రాసేది.

ఆతిథ్యము కాలమునకు కనికరముగా వివాదము యే? మన చందనాది తైలము ఈతైలమును వాడుమునకు రెండు లక్షలను ప్రాంతములలో గాదుకొని స్నానముచేసినయెడల పితృనీతి దిగును. కన్నులుంటు కచాలపుష్పం ఒంటితలనొప్పి తలతిరుగుట పెంట్రుమలకు చాలంటి శుభమువుచున్నది. తీక్షణమైన బుద్ధి కలుగును. క్రమము దర్బా 1-కి రూ 2-0-0 ఇది గాక మావద్ద నువాసన కక్కుపాడియు నువాసన నున్నను, తొబ్బుతున్నను, నుగంధ స్నానపాడి, జేకాంగము చందనపువ్వు, అరగబా, కేసరిపువ్వు, పుసుకు, ఆవ్యాది, అంబరు, మొకలైన వస్తువులు దొరుకును. క్యాటెరగ కారల నినకార వాగి బదలె.

K. R. V. & Co., PERFUMERS, KUMBAKONAM.

కుంకుమ పువ్వు

పువ్వుమును నిర్మలము నాకు కుంకుమపువ్వు మూలార్థ దొరకును. కొనువాడు మూర్ఖునా పెట్టుకు గమనింపుడు. కరస్పాండ్లెస్సు కమలలకవని గండ్లీపువ్వు వ్రాడుకలయును:—

265 నారాయణ అండు కంపెనీ, (శిశి) 21, హమ్మంపేట్, బొంబాయి.

180 పువ్వుల పుస్తకము ఉచితము అశోగ్యమున కాశ్యోమమునకుపొందుట స్వాభావిక మైన కొన్ని బహుమతి అనునానుటలవలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము అశోగ్యమార్గమున కలగజేసి కరీంనాఖ్యమున దృఢగాత్రమున ఆమోగ్యుద్ధిరి ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా నీయబడును. పోస్టు చార్జియు ఊమే భరించుకొనెదము. తెలుగు వాగి యును. వైద్యశాస్త్ర మునీశ్వరిగార్ గోవిందజీ, ఆశంకనిగపాటోవధాండుం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీయర్లు

288 24 జనరల్ పీటర్సురోడ్డు మోటారురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు. మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడుపువిధానమును, పోధనాభ్యాసము గలవియును. ప్రత్యేక గమనిక:— పాఠకునివిద్యార్థులకు ఉచితముగవచ్చును, పోషనాధికముగా ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతివెళ్లవ్రతమునకు క్లాసు ప్రారంభ శుభమును, తయారైన వైద్యకరికి శిష్యాభ్యసేయబడును. వ్యయము కంప్యూటే డీకొనబడును. ఈ శిష్యులగారి ప్రావీణికలెను.

కుంతల

చక్కని తెలుగునామ. చదివితీరవలయు. ఇది గుంటూరుకోట్ల స్తీడకు మందపాటి పేటా వరదరామముత్యం, సి. పి., విరచితము వెల 8 పజాలు. గ్రంథాలయములను, స్త్రీలకును విద్యార్థులకును వెల 7 అణలు. గ్రంథములు గ్రంథకర్తయొద్ద దొరుకును. ప్రతిదినమును ముఖ్యముగ పునరుగాగరి మైనదిగ

వైద్యవిద్య

దీనియందు మెండు వైద్యబోధనలు నుండియున్నవి. 144 పుటలుగల పుస్తకము మీ యింటివద్ద ఏ కర్మములేక శిష్యాశేషి ఖర్చులు కూడ లేక మీకు యిప్పించేట్లు నుండు. తీసికొనుటకు నివ్వరులేదా? ఇదే ఒక పుస్తకమునకు వ్రాయును. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 188 20, చీనాబజార్కోడ్డు, మదరాసు. కేసులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0 వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అంధగ్రహితకా కార్యాలయము. పోస్టుపాక్షి నెం 212, మదరాసు.

మోహినీ తైలము

5 తులముల నూనె నీనా 1-కి వెల 0-12-0 ఇది మనోహరితనముచేయు విద్యార్థులు, స్తీడకు. ఉద్యోగస్తులు మొదలగు వారికి నుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును, అమృతాంజనం డీపి, టి తుంబుస్వేనీధిమదరాసు

జ్యోతి గారి అస్తావక్త

అనేక సంవత్సరములు శ్రమ
చేసి నవగ్రంథమును ఇది,
తనయ నొగ్గమును నివారణ
చేయుటకు నమ్మకమైన ముద్ర
దు. దగ్గురు, తదితర కాధలను
కుమార్తె కొనుటకు దీనిని
సురక్షితముగ నేనించవచ్చు
ను. అనేకముల దీనిని వాడుట
యే, దీని సుప్రసిద్ధతను వెల్లి
బుచ్చుచున్నది.
ధర బుడ్డి 1-కి రు. 1-8-0.

అతిమూత్ర వ్యాధి

దా ని, ని వారణ.
క్రస్తుతము కావలసినది, నిర్ణీత
గుణత్వము (స్పెసిఫిక్ గ్రావిటీ) తగ్గించి,
అతిమూత్రమునాపి, మూత్రమునంపి
వేరులు తెలుపు పదార్థమును అణచి
వేయు మందు. అంటిగ్లికోసూరియా
చేయు పనినే, ఈ మందును చేయగలదు.
50 సంవత్సరముల నుండి, ఈ మందు
హిందూ దేశమున జయప్రదముగా
ఉపయోగించబడు చున్నది.
ధర బుడ్డి 1-కి రు. 4-8-0.

జేమ్సు గారి బగ్ కిట్

(నల్లి పం వారి నీ)
ఈ మందు నల్లులను నాశన
ము చేయ గలదు. నల్లులు చేతు
బొక్కలలోను, చేరుటకు వీల
యిన కంఠలలోను, ఈ మందు
వేసినయెడల, నల్లులన్నియు
నాశనముకాగలవు. హిందూ
దేశ ము ల కు జేమ్సు
బగ్ కిట్ చాల ఉపయోగ
కారి. ధర బుడ్డి 1-కి
ర. 0-12-0

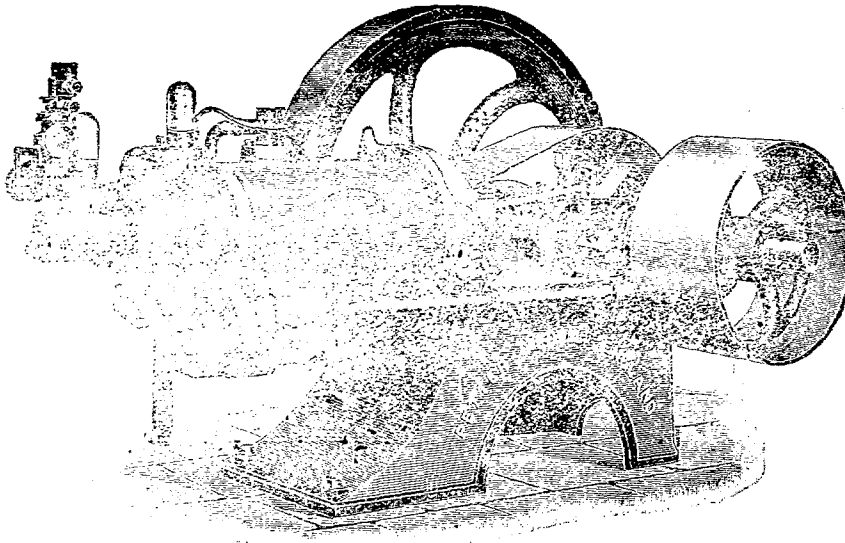
W. E. SMITH & Co.,
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS

డబ్లియు. ఇ. స్పిత్ అండు కో.,
మందుల వ్యాపారులు, హాట్టు రోడ్డు,
మదరాసు

మందులు గోరునప్పుడు యీవ త్రిక శేరు నుదాహరించ గోరెదము

పెట్రో వేటెంటు ఆయిల్ ఇంజనులు.

మలభూమి యంత్రములు - చక్కని పరిశుభ్ర - మాలినిగ్మమును, విరాటంకమును ముచ్చటైన నడకయు
ఈ యంత్రములకు గొప్ప ప్రఖ్యాతినిచ్చెదవి. అన్ని పరిమాణములలోని యంత్రములను అవసరమైన (Crud
చమురుతో) నైనను, మంచి చమురుతో నైనను, నిజమున్న నూనెతో నైనను, చక్కగా నడుపవచ్చును.

పెట్రో ఇంజనుల
ప్రత్యేక
ఉపయోగములు.

1. తనంతటనే శక్తిని కలిగి
రగిల్చుటకును గొట్టము
గలదు. ప్రారంభించబడిన పై
శక్తిని ఆరసరములేదు.
2. తగులబడినాకుండనుండు
రగిల్చుటకును గొట్టములు
ఇతర యంత్రముల యందు
కొన్ని వారములలో చెడి
పోవును. ఇటు కొన్ని వత్సర
ములకు చెడిపోవును.

3. ఇంజనుల పరిశుభ్రతను, మృదులము చేయుటకును. 4. కట్టెలకును మిక్కిలి తక్కువ నడు
పుటకు కావలసినంతకు పై నెత్తికి ముందు పూర్తిగా కావలసి 5. త్వరలో నడపింపవచ్చును ఏ పరిమాణపుదానినైన 5 నిమిష
ములలో నడపవచ్చును. 6. అందుకును ముందు భాగములకు కొన్నిటిని ఎక్కువగా జతపరచి, స్థూలముగా నిర్మించ
బడిన దలచుచే ఎక్కువకాలము పనిచేయును. 7. పీటల ఇంజనుల విరామము లేకుండ పనిచేయుటకు తగినది. 8. పనిచేయు
భాగములు అచట కొద్దిమొదలుచేరి నిర్మాణములేదు. 9. ముఖ్యముగా పనిచేయుభాగములకు లేక చక్రమునకు అపాయము
సంభవించినప్పుడు మూల ద్రవ్యము కంటకు అగిరిపోవును. అందులకు యంత్రము నిజమును. కావున సురక్షితముగ నుండును.
అనేకవిధములలోని స్థానములలోని పెట్రో ఇంజనులను, ఇతర విషయములలోని పనిచేసి మామ వ్రాసికొనుడు.

పెన్సు అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్, ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్ర ప్రవృత్త పురాణము

[క ద్య కా న్య ము.]
వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదనెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? తులభేదము లేల
కలిగి? అచారవ్యవహారము లెట్లుమా? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యిందు గుప్తముగ వివరింపబడియున్నది.
గొప్పవాక్యగ్రంథముపై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నారు.
తెలిమిగుల. మొదలము. 900 పుటలు. ధర 4-0-0, అర్హులకు
తరి 5-0-0. పోస్టుకర్చులు చేరు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

తెలి:-మొదలము, మృదుమధురము, భాగ్యవృక్షము.
2000 పద్యములు కలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు, కాకికో
తెండు ధర ర. 1-8-0. పోస్టుకర్చులు చేరు.
(4-12-14) జనమంచి శ్రీమద్వికర్మ,

తెలుగుపండితుడు, మున్సిసిపల్ హైస్కూలు, కపట

ARMS & AMMUNITION.

తుపాకులు, తుపాకి మందు,
కేవు, రవలు మొదలగునవన్ని
సారాయములు, స్పిరిట్సు
నానావిధోపయోగవస్తువులు
మావద్ద దొరకును
ఎస్. వి. సారథి అండుకో
రంగ చైనాబజారు రోడ్డు
230 మదరాసు

ప్రపంచ చరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.
గ్రంథకర్త:-గా. హరినరస్య త్రిమరావు. ఎం. డి.
తెలిమిలభము విధము చేరినట్లు చేయవలెనని
విచ్చిను. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాచిన
విషయము. చందాపద్ధతి ఆరుపంచిలకు రు. 2-0-0
లం చెకూలి లేదు. ప్రకటితము లేదు.
పిదపయివ పంచికల పి. పి. గా మంపురుము
విషయము:- ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(27) 145, బాల్ గేట్, మదరాసు అని వ్రాయును.

ప్రతిఆంగ్లదేశమును తెచ్చించవలసినవియు, సిగరెట్లు సుపయోగించు ప్రతివారును ఉపయోగించవలసినవియు,

ఈ రెండు డబ్బీలలోని సిగరెట్టులే

ఆంగ్లదేశమున సువాసనగలవి! పరిశుభ్రమయినవి!! చల్లగా నుండును!!

ఆర్ డాట్
పాగాకు కంపెనీ
లిమిటెడ్
లండను

గొప్పగొప్ప యూరోపియనుల పాపులన్నింటియందును,
పేర్వదిన బజారుడుకాణములలోను దొరకును.

ఆర్ డాట్
పాగాకు కంపెనీ
లిమిటెడ్
లండను

ఫీఫ్ విఫ్